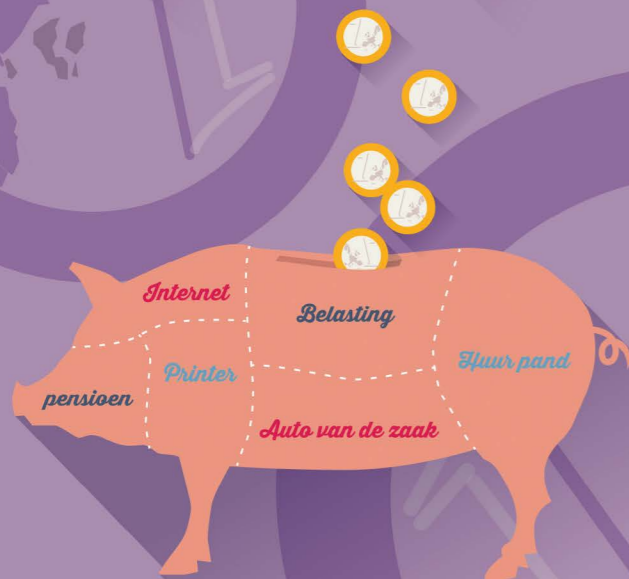

Kamer van Koophandel

Geldboek voor ondernemers

Colofon

1e druk, maart 2003

2e druk, juli 2005

3e druk, maart 2006

4e druk, maart 2007

5e geheel herziene druk, januari 2010

6e druk, april 2013

7e druk, september 2014

8e druk, augustus 2015

9e geheel herziene druk, mei 2016

10e herziene druk, mei 2017

Het Geldboek voor ondernemers is een uitgave van de Kamer van Koophandel, Utrecht

Eindredactie: Gé Sletterink (KvK)

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking met:

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting NIBUD, Zuidweg & Partners

© 2017 Kamer van Koophandel Nederland, Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting, Zuidweg & Partners

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van druk, fotokopie of op enig andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

“Ondernemen is vallen, opstaan en weer doorgaan, dat zal iedere ondernemer herkennen. Ondernemers zijn heel gedreven en doen graag ‘hun ding’. Financiën staat meestal niet hoog op de prioriteitenlijst, maar is een onlosmakelijke schakel voor goed ondernemerschap. Het Geldboek voor Ondernemers helpt ondernemers beter inzicht en overzicht te krijgen, waardoor cijfers zelfs leuker worden.”

Jacqueline Zuidweg, directeur Zuidweg & Partners

“Juist als zelfstandige, met wisselende inkomsten en beperkte aanspraak op sociale zekerheid, is het belangrijk grip op de financiën te hebben. Waar het vaak misgaat, is dat de privéfinanciën en zakelijke financiën niet goed gescheiden worden. Het Geldboek kan ondernemers daarmee op weg helpen.”

Gerjoke Wilmink, directeur Nibud

Inhoudsopgave

Inleiding	6
1. Begroten	7
1.1 Uw privébegroting	7
1.1.1 Schep orde in uw administratie	8
1.1.2 Overzicht van uw huidige uitgaven	9
1.1.3 Uitgaven afwegen	9
1.1.4 Uitgavenposten	10
1.2 Uw zakelijke begroting	12
1.2.1 De investeringsbegroting	12
1.2.2 De financieringsbegroting	14
1.2.3 De exploitatiebegroting	15
1.2.4 De liquiditeitsbegroting	17
1.3 Begroten: zelf aan de slag	18
1.3.1 Ondernemingsplan	18
1.3.2 Uurtarief	18
1.3.3 Productprijns bepalen	20
2. Bedrijfskosten	22
2.1 Verschil tussen kosten en uitgaven	22
2.2 Kosten en de fiscus	23
2.2.1 Aftrekbaarheid van kosten	23
2.3 Inbreng van privé naar zakelijk	25
3. Financiering	26
3.1 Eigen inbreng	27
3.2 Regelingen en subsidies	27
3.3 Vreemd vermogen	27
3.3.1 Microfinanciering	28
3.3.2 Bancaire financiering	28
3.3.3 Factoring en debiteurenfinanciering	28
3.3.4 Crowdfunding	29
3.3.5 Family, friends en fans	29
3.3.6 Kredietunies	29
3.3.7 Business Angels of informele investeerders	30
3.4 Krediet vanuit uw uitkeringsinstantie	31
3.4.1 Arbeidsongeschiktheidsuitkering	31
3.4.2 Bijstandsuitkering	31
3.4.3 Werkloosheidsuitkering	32
3.5 Stapelfinanciering	32
3.6 Gebruik in plaats van bezit	32
3.6.1 Lease	32
3.6.2 Shared ownership of deeleconomie	33

4.	Belastingen	35	6.	Van omzet naar ondernemersinkomen	44
4.1	Btw	36	6.1	Van omzet naar ondernemersinkomen	44
4.1.1	Ondernemer voor de btw	36	6.1.1	Cash is king: debiteurenbeheer	44
4.1.2	Tarieven in de btw	36	6.1.2	Na kosten, belastingen en aflossingen komt pas de ondernemer	45
4.1.3	Aftrek van voorbelasting	36	6.1.3	Privéopnamen	45
4.1.4	Eerste aangifte btw	36	6.1.4	Parttime ondernemen	45
4.1.5	Inbreng vanuit privé	37	6.2	Inkomensondersteuning	45
4.1.6	Kleine ondernemersregeling	37	6.2.1	Inkomensondersteuning bij de start vanuit een werkloosheidsuitkering	45
4.2	Inkomstenbelasting	37	6.2.2	Inkomensondersteuning bij de start vanuit een bijstandsuitkering	46
4.2.1	Ondernemer voor de inkomstenbelasting	38	6.2.3	Inkomensondersteuning bij de start vanuit een arbeidsongeschiktheidsuitkering	46
4.2.2	Ondernemersfaciliteiten in de inkomstenbelasting	38	6.3	Toeslagen	46
4.2.3	Mkb-winstvrijstelling	39	6.4	Gemeentelijke inkomensregelingen	47
4.2.4	Heffingskortingen	39	6.5	Uw inkomen als u niet kunt ondernemen	47
4.2.5	Middeling	39	6.5.1	Arbeidsongeschiktheid	47
4.2.6	Modelovereenkomst uit de Wet DBA	39	6.5.2	Bbz regeling bij ziekte	49
4.3	Vennootschapsbelasting	40	6.6	Pensioen	49
5.	Uw administratie	41	6.6.1	De AOW: basisverzekering voor het pensioen	49
5.1	Zelf doen of uitbesteden?	41	6.6.2	De FOR: een deel van de winst reserveren voor uw pensioenvoorziening	50
5.2	Administratieve verplichtingen	42	6.6.3	Particuliere pensioenverzekering, sparen of beleggen	51
5.2.1	Uw facturen	42			
5.2.2	Zakelijke bankrekening	43			
5.2.3	Bewaartermijnen administratie	43			

7.	Financiële problemen voorkomen	52
7.1	Financiële problemen	53
7.2	Aansprakelijkheid	54
7.2.1	Huwelijkse of partnerschapvoorwaarden.....	54
7.2.2	Verrekenbeding	54
7.2.3	Samenwonen.....	54
7.2.4	Mee tekenen voor verplichtingen	55
7.3	Scheiden doet lijden	55
7.4	Starten met bestaande financiële problemen	55
7.5	Kredietinformatiebureaus	56
7.5.1	Kredietregistratie van personen.....	56
7.5.2	Kredietregistratie van bedrijven.....	57

Een geldboek voor ondernemers?

Als ondernemer wil je de financiële en administratieve kant van je bedrijf goed geregeld hebben. Grip houden op hoe je er financieel voor staat en bijsturen wanneer dat nodig blijkt. Maar dat is nog niet zo gemakkelijk. Dit boek gaat over de financiën van ondernemers, zakelijk en privé. U leest wat er verandert als u ondernemer gaat worden en waar u mee te maken krijgt als u ondernemer bent. Met als doel om u te helpen grip te houden op hoe u er financieel voor staat. Kamer van Koophandel, Nibud en Zuidweg & Partners brengen daarom jaarlijks het Geldboek voor Ondernemers uit. Het Geldboek helpt u bij onderwerpen als:

- ✓ Tips en tricks om financieel goed voorbereid van start te gaan.
- ✓ Overzicht van geldzaken zowel zakelijk als privé.
- ✓ Uitleg over bedrijfskosten, facturen, aftrekposten, administratie, omzet en inkomen.

De overgrote meerderheid van ondernemers in Nederland vindt het (zeer) belangrijk zelf over voldoende financiële kennis te beschikken (KvK-Onderzoek [Grip op de Tent](#), december 2016). Ongeveer de helft van alle ondernemers in Nederland is onzeker over de eigen financiële kennis. Ruim de helft van de zzp'ers (52%) en bijna twee derde van de mkb'ers (62%), is in de afgelopen 3 jaar geconfronteerd geweest met een ongewenste financiële situatie. Toch blijkt dat 44% niemand bij geldzaken, administratie en belastingen betreft. Met het Geldboek voor Ondernemers bieden we u een middel om uw basiskennis van geldzaken te vergroten.

Het Geldboek is te gebruiken als informatiebron, naslagwerk en overzicht.

Veel plezier met het Geldboek voor Ondernemers!
Michiel Huitema, directeur Start & Peter Bargon,
directeur zzp en klein mkb

Hoofdstuk

1 Begroten

Privé en zakelijk

Een begroting is een overzicht van verwachte inkomsten en uitgaven in een bepaalde periode. Een begroting bestaat uit afzonderlijke deelbegrotingen. Voor de onderneming zijn dat in ieder geval de investeringsbegroting, financieringsbegroting en de exploitatiebegroting. Het is verstandig deze aan te vullen met de liquiditeitsbegroting.

1.1 Uw privébegroting

Omdat de onderneming (een deel van) uw inkomen dient op te leveren, is een privébegroting belangrijk om te maken. U legt hiermee de verbinding tussen de privéuitgaven en de daarvoor benodigde ondernemerswinst.

Als ondernemer krijgt u te maken met wisselende inkomsten. Een groot deel van uw uitgaven ligt al vast. Maak daarom een overzicht van uw uitgaven en ga hierbij uit van uw huidige uitgavenpatroon. Met dat overzicht weet u welk bedrag u nodig hebt om uw privéuitgaven op hetzelfde niveau te handhaven als u een onderneming start.

Het Nibud biedt u een handig [stappenplan](#) om een privébegroting te maken.

Neem in de privébegroting als ‘netto salaris’ het bedrag op dat u ook na de start van uw onderneming blijft behouden.

De toeslagen zijn afhankelijk van uw totale inkomen, u leest hierover meer in hoofdstuk 5.3. Neem de verwachte nettowinst uit uw onderneming op als ‘overige inkomsten’.

1.1.1 Schep orde in uw administratie

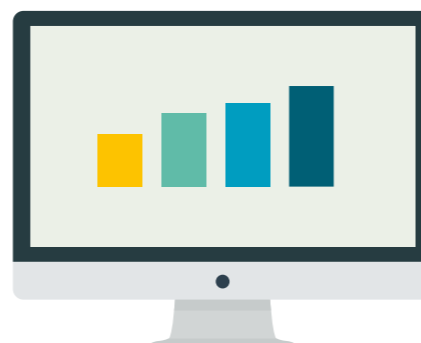
Inzicht in uw geldzaken begint bij een geordende administratie. U kunt dan alles makkelijk terugvinden.

Een privéadministratie houdt u bij op uw computer (digitaal) of in een ordner met tabbladen (papier). Een combinatie kan ook: kies de manier die u prettig vindt in gebruik. Het is hierbij belangrijk dat u weet waar u alles kunt terugvinden. Nu veel organisaties digitaal communiceren is dat niet altijd makkelijk. Onderstaande tips helpen u daarbij.

Do's

- Besteed wekelijks tijd aan de administratie: lees post, documenten, brieven en e-mails. Daarmee krijgt u een goed beeld van de noodzakelijke (re)acties. Het bijhouden van de administratie bestaat uit de volgende onderdelen: betalen, controleren, reageren, bewaren en weggooien.
- Controleer periodiek mijnoverheid.nl. U kunt bijvoorbeeld controleren hoe u bij de gemeente geregistreerd staat of de status van uw omgevingsvergunning volgen. Ook ontvangt u

Het kost u hooguit een uur per week om uw privé-administratie op orde te houden.

hier post van organisaties zoals de Belastingdienst, Kadaster, RDW, SVB, UWV en uw gemeente. U logt veilig en gemakkelijk in met uw DigiD.

- Noteer in een overzicht waar u belangrijke documenten bewaart: contracten, overeenkomsten, garantiebewijzen en polissen. Gebruikelijke opslag is een ordner met tabbladen, (map)bestanden op uw computer of de ‘mijn-omgeving’ van een organisatie.

Tip! Zorg dat gegevens over hetzelfde onderwerp op dezelfde manier bewaart. Dus niet de ene keer de telefoonrekening afdrukken en de anderen keer in een map op de computer en weer een andere keer in de mijn-omgeving laten staan.

- Maak een regelmatige back-up van uw computerbestanden en administratie op een externe harde schijf. Of kies voor een beveiligde opslagfaciliteit ‘in the cloud’. Dan raken de datagegevens nooit kwijt en u kunt er 24/7 op elke plek van de wereld bij.
- Controleer minimaal 1x per week uw banksaldi en alle [bij- en afschrijvingen](#). Betaal rekeningen op tijd met vooraf inplannen of maak een reminder in uw agenda.
- Spreek (van tevoren) met uw partner af [wie de administratie doet](#) en bewaart, dan kan de ander de documenten terugvinden als dat nodig is.

Don'ts

- Post en e-mails langer dan 2 weken niet openmaken en lezen.
- Vergeten de berichtenbox van mijnoverheid.nl en de ‘mijn-omgevingen’ van organisaties periodiek te bekijken.
- Geen zicht houden op het saldo van uw bankrekening(en).

- Rekeningen niet of te laat betalen, waarna vaak hoge incassokosten worden geclaimd.
- Garantiebewijzen, offertes en belangrijke documenten weggooien. Tip: scan of fotografeer ze met uw smartphone en sla ze op in een cloudvoorziening.

1.1.2 Overzicht van uw huidige uitgaven

Het Nibud maakt onderscheid tussen vaste lasten, reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven. Voor vaste lasten heeft u meestal een soort overeenkomst afgesloten. Voorbeelden zijn huur of hypotheek, energie, verzekeringen en abonnementen. Reserveringsuitgaven zijn uitgaven aan bijvoorbeeld inventaris, onderhoud van het huis en vakantie. Huishoudelijke uitgaven zijn onder andere boodschappen.

Er zijn uitgaven die maandelijks terugkomen, zoals de huur of hypotheek. Er zijn uitgaven die u maar één keer per jaar of per kwartaal betaalt, zoals sommige verzekeringspremies en de motorrijtuigenbelasting. Kortom: uitgaven wisselen van maand tot maand. Reken daarom alle uitgaven om naar een gemiddeld bedrag per maand.

Veel uitgaven vindt u terug op uw rekeningoverzicht in uw online bankieromgeving, zoals de vaste lasten en alle bedragen die u pint. Wanneer u geen inschatting kunt maken van de hoogte van uw huishoudelijke uitgaven, dan kunt u een paar maanden een kasboek bijhouden waarin u alle uitgaven opschrijft. Dit geeft u een beeld van uw gemiddelde huishoudelijke uitgaven per maand. De hoogte van de reserveringsuitgaven is lastiger te bepalen. Voor nieuwe meubels, apparaten en witgoed in huis en het

onderhoud van het huis moeten de meeste mensen sparen. Op de site van het Nibud vindt u de [BufferBerekenaar](#). Hiermee kunt u in vijf minuten uitrekenen hoeveel geld in uw situatie verstandig is om achter de hand te hebben om onverwachte, grote, noodzakelijke uitgaven direct te kunnen betalen.

Zet je financiën op een rij met het Nibud Persoonlijk Budgetadvies. Binnen 10 minuten heeft u inzicht in uw uitgaven die u ook kunt vergelijken met anderen in dezelfde situatie.

1.1.3 Uitgaven afwegen

Er bestaan vaak onrealistische verwachtingen over de mogelijkheden om te bezuinigen. Veel starters denken dat zij best van een lager inkomen kunnen rondkomen dan ze gewend zijn. Helaas komen dit soort verwachtingen maar zelden uit. De hoogte van veel uitgaven ligt namelijk vast, zoals het bedrag wat u kwijt bent aan huur of hypotheek, verzekeringen, aflossingen van leningen, heffingen van de gemeente en schoolkosten van de kinderen. Het zijn allemaal vaste bedragen die u niet zo maar kunt verlagen. Op andere uitgaven kunt u wel bezuinigen, maar het kan maanden duren voordat u daarvan het effect merkt. Bijvoorbeeld bezuinigen op energiekosten, waarvan u één keer per jaar een eindafrekening krijgt. Sommige besparingen zijn alleen maar uitstel. U kunt besluiten om een tijd geen kleding te kopen, maar eens moet u uw jas of schoenen vervangen. Om de hoogte van uw ondernemersinkomen te bepalen, kunt u daarom het best uitgaan van uw huidige uitgavenpatroon.

1.1.4 Uitgavenposten

Uitgaven zijn onder te verdelen in verschillende uitgavenposten. In deze paragrafen staan de uitgavenposten opgesomd. Voor sommige uitgaven zijn tegemoetkomingen van de overheid aan te vragen. Op www.nibud.nl vindt u bij 'uitgaven' informatie over de hoogte van verschillende uitgavenposten.

Huur

Als u in een huurwoning woont en u betaalt in verhouding tot uw inkomen te veel huur, kunt u huurtoeslag aanvragen. Deze is afhankelijk van de hoogte van uw huur en van uw inkomen. Op www.toeslagen.nl kunt u uitrekenen op hoeveel huurtoeslag u eventueel recht heeft.

Lokale lasten

Inwoners met een laag inkomen kunnen (gedeeltelijk) kwijtschelding krijgen van de heffingen van gemeente en waterschap. Afhankelijk van het inkomen, kan ook aan ondernemers kwijtschelding worden verleend. Meer informatie krijgt u bij uw gemeente of waterschap.

Zorgverzekering

Iedereen van 18 jaar en ouder is verplicht om een basisverzekering af te sluiten tegen ziektekosten. De basisverzekering dekt een vast aantal behandelingen en is bij alle verzekeraars hetzelfde. Voor andere behandelingen kunt u zich aanvullend verzekeren. De dekking en premie van deze aanvullende verzekeringen verschillen per verzekeraar. Kinderen jonger dan 18 jaar zijn in ieder geval gratis meeverzekerd voor de basisverzekering, maar vaak ook voor de aanvullende verzekering. Informeer hiernaar bij uw

zorgverzekeraar. Voor de lagere inkomens is er de zorgtoeslag. Op www.toeslagen.nl kunt u uitrekenen op hoeveel zorgtoeslag u eventueel recht heeft.

Naast de basisverzekering betaalt u voor de ziektekosten via de bijdrage inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (bijdrage Zvw). Bij mensen die in loondienst zijn, betaalt de werkgever deze bijdrage. Als ondernemer betaalt u deze bijdrage Zvw zelf aan de Belastingdienst. De Belastingdienst stuurt u daarvoor een aanslagbiljet; hierop staat hoeveel u moet betalen.

Hoeveel u betaalt, is afhankelijk van uw inkomen, de winst uit uw eigen bedrijf. U betaalt 5,4% over de belastbare winst uit de onderneming. Is uw totale inkomen (de belastbare winst) meer dan € 53.701 (2017) dan betaalt u over het inkomen boven dit bedrag geen bijdrage Zvw.

Schadeverzekeringen

Verzekeringen die iedereen nodig heeft, zijn de inboedelverzekering tegen brand en inbraak en de aansprakelijkheidsverzekering tegen schade aan derden. Woningbezitters hebben een opstalverzekering nodig en autobezitters een WA-verzekering. Wie onvoldoende geld beschikbaar heeft om de kosten van een uitvaart te dragen, kan een uitvaartverzekering afsluiten.

School- en studiekosten

De meeste scholen vragen een (vrijwillige) ouderbijdrage. De opbrengst gaat naar bijvoorbeeld computers, diverse materialen, een boekenfonds, de bibliotheek en extra leerkrachten. Soms wordt er ook een aparte bijdrage gevraagd voor materialen en gereedschap-

pen. Veel scholen hebben een informatiegids waarin u kunt lezen hoe hoog de ouderbijdrage is en wat de school betaalt van de opbrengst. Als u meer informatie wilt over schoolkosten, bestel dan de [Geldwijzer Kinderen & Scholieren \(e-book\) van het Nibud](#).

Kinderopvang

Ouders met kinderen tot 12 jaar die gebruikmaken van formele, geregistreerde kinderopvang (dagopvang, gastouderopvang of buitenschoolse opvang) hebben onder bepaalde voorwaarden recht op kinderopvangtoeslag, ook ondernemers. U heeft alleen recht op de kinderopvangtoeslag voor de uren waarop uw kind naar de formele opvang gaat en u en uw eventuele partner op dat moment werken. Voor ondernemers gaat het om de uren die besteed worden aan het bedrijf. Dit zijn zowel de uren die u in rekening brengt bij uw klanten als de uren voor de bedrijfsadministratie, het opstellen van offertes en het volgen van trainingen. Reistijd telt niet mee als gewerkte uren. Het is belangrijk dat u het aantal gewerkte uren bijhoudt, zodat u kunt aantonen dat u daadwerkelijk heeft gewerkt.

De hoogte van de kinderopvangtoeslag is afhankelijk van het verzamelinkomen van u en uw eventuele partner, het uurtarief van de opvang en de totale maandelijkse kosten aan kinderopvang. Op www.toeslagen.nl kunt u uitrekenen op hoeveel kinderopvangtoeslag u mogelijk recht heeft.

Autokosten

Autokosten zijn te verdelen in vaste en variabele kosten. Vaste kosten zijn bijvoorbeeld de verzekering, de motorrijtuigenbelasting en de afschrijving. Onder de variabele kosten vallen het onderhoud en de brandstof.

Kleding en schoenen

Huishoudens besteden meer aan kleding naarmate het inkomen hoger is. Per persoon is minimaal € 56 per maand nodig.

Inventaris

Voor grote inventarisuitgaven is het meest praktisch om een spaarpotje te hebben. Met de [BufferBerekenaar](#) rekent u in vijf minuten uit hoeveel geld verstandig is om achter de hand te hebben om grote, onverwachte, noodzakelijke uitgaven, zoals meubels, apparaten, onderhoudskosten en reparaties, direct te kunnen betalen. Houdt u nu geen geld over, kijk dan of u ergens minder geld aan kunt uitgeven, zodat u wel de ruimte heeft om geld opzij te zetten. Zet het bedrag op een aparte spaarrekening, dan weet u zeker dat u het geld niet aan iets anders uitgeeft.

Onderhoud huis en tuin

Met een huurwoning bent u een paar tientjes per maand kwijt aan

Tip! Lees over de verschillende [manieren om geld opzij te zetten](#) zonder dat u dat direct voelt in uw portemonnee.

kleine klusjes in en om het huis, zoals schilderen, behangen en de tuin. Een richtlijn voor de jaarlijkse onderhoudskosten aan een eigen woning is ongeveer 1% van de waarde van de woning. Als u een appartement gekocht heeft, betaalt u via de servicekosten aan de Vereniging van Eigenaren een bijdrage voor onderhoud.

Niet-vergoede ziektekosten

De verzekering vergoedt niet alle ziektekosten. Denk aan bepaalde medicijnen of tandartskosten, contactlenzen en het eigen risico van de zorgverzekering van € 385. Verwacht u het maximale verplichte eigen risico nodig te hebben? Dan kan het handig zijn om dit bedrag vooraf in termijnen aan de zorgverzekeraar te betalen. Heeft u achteraf toch niet alles nodig gehad, krijgt u het tegoed later weer teruggestort.

Vrijetijdsuitgaven

Onder vakantie- en vrijetijdsuitgaven vallen een avondje uit, een boek of uitgaven aan hobby's, sport, vakanties en weekendjes weg. De kosten voor een vakantie kunnen zeer uiteen lopen.

Huishoudelijke uitgaven

Onder huishoudelijke uitgaven vallen onder andere voeding, schoonmaakartikelen en huisdieren. Heeft u geen idee wat u besteedt aan deze uitgaven, dan kunt u een bepaalde periode een [kasboek bijhouden](#). Na één of twee maanden heeft u een goed beeld van de bedragen die hierin omgaan. Betaalt u de boodschappen met de pinpas, dan kunt u de bedragen eenvoudig terugvinden op uw rekeningafschriften.

1.2 Uw zakelijke begroting

De zakelijke begroting bestaat uit meerdere deelbegrotingen. De investeringsbegroting en de financieringsbegroting vormen samen de balans van uw onderneming. Hierin geeft u aan welke noodzakelijke investeringen u moet doen om te kunnen starten en wie dat financiert. De exploitatiebegroting geeft de verwachte

kosten en opbrengsten in een bepaalde periode weer. Met de liquiditeitsbegroting krijgt u inzicht of u op elk moment voldoende geld heeft om aan uw betalingsverplichtingen te voldoen.

1.2.1 De investeringsbegroting

In de investeringsbegroting zet u op een rij wat u minimaal aan bedrijfsmiddelen en geld nodig heeft om uw bedrijf te kunnen starten. Daarbij kijkt u minstens een jaar vooruit. Een investering is een aankoop waar de onderneming meerdere jaren mee gaat werken en waarvan de aanschafprijs boven de € 450 ligt. Het grote verschil met kosten ([zie hoofdstuk 2](#)) is dat bij een investering de aankoopkosten over meerdere jaren verdeeld worden. Ieder jaar boekt u een deel (bijvoorbeeld 20%) als kosten. Dit heet [afschrijven](#). Het geld voor de investering moet u natuurlijk wel bij de aankoop al beschikbaar hebben. De investeringsbegroting is onderverdeeld in vaste activa en vlottende activa:

Vaste activa

Vaste activa zijn bedrijfsmiddelen die langer dan een jaar in uw bedrijf aanwezig zijn. Denk aan machines, transportmiddelen, gereedschappen, inventaris en dergelijke. De verzamelnaam van deze bedrijfsmiddelen is materiële vaste activa. Maar ook goodwill of vergunningen, bij overname van een onderneming, kunt u beschouwen als investeringen. De verzamelnaam voor deze bedrijfsmiddelen luidt immateriële vaste activa.

Vlottende activa

Vlottende activa zijn bedrijfsmiddelen die korter dan een jaar in uw bedrijf aanwezig zijn. Bijvoorbeeld direct beschikbare kas-, bank- en girosaldi (liquide middelen), uitstaande geldvorderingen

(debiteuren), voorraden en aanloop- en openingskosten. Aanloop- en openingskosten zijn kosten die u maakt voordat u omzet maakt, zoals notariskosten, uw inschrijving bij de KvK, levensonderhoud in de eerste periode na de start, marktonderzoek, advieskosten, visitekaartjes en briefpapier.

Op de investeringsbegroting worden alle bedragen exclusief btw opgenomen. U moet de btw natuurlijk wel betalen aan uw leveranciers. Deze btw wordt in de investeringsbegroting opgenomen als 'voorfinanciering btw'

Bekijk de video over financieel bewust ondernemen:

In het voorbeeld hieronder ziet u hoe u een investeringsbegroting kunt opstellen.

Investeringsbegroting

Vaste activa

Machines	€
Vervoermiddelen	€
Inventaris	€

Vlottende activa

Kas / bank / giro	€
Debiteuren	€
Voorraden	€
Aanloop- en openingskosten	€
Voorfinanciering btw	€
Onvoorzien	€

Totaal €

Tips bij de investeringsbegroting

- Onderbouw de bedragen met offertes.
- Vraag offertes op bij meerdere leveranciers om zo tot een juiste keuze te komen.
- Houd rekening met onvoorziene kosten.

De meeste ondernemers kunnen de betaalde btw op zakelijke kosten verrekenen. In de investeringsbegroting zet u alle bedragen exclusief btw.

[Zie ook het onderdeel btw.](#)

Tip: Heeft u specifieke vragen over de investeringsbegroting? Neem dan contact op met de KvK Financieringsdesk (kvk.nl/financieringsdesk, tel. 0800-1014 (gratis), of financiering@kvk.nl).

1.2.2 De financieringsbegroting

In de financieringsbegroting werkt u uit hoe u de investeringen uit uw investeringsbegroting gaat bekostigen. Dit kan met eigen vermogen, vreemd vermogen of een combinatie van die twee. Lees hier meer over in [hoofdstuk 3, Financiering](#).

Eigen vermogen

Het deel van de investeringen dat u zelf financiert heet eigen vermogen. Dit kan geld zijn dat u zelf beschikbaar heeft zoals spaargeld of bedrijfsmiddelen die al zijn aangeschaft (bijvoorbeeld gereedschappen of een computer die u al bezit). Bij een financieringsaanvraag tellen zogenaamde ‘achtergestelde’ leningen of durfkapitaal, bijvoorbeeld van familie, mee als ware het eigen vermogen.

Heeft u een bv? Dan is er sprake van aandelenkapitaal. Dit is het geld dat door de aandeelhouders is betaald om aandeelhouder te worden. Zij zijn daarmee voor een bepaald deel ‘eigenaar’. Ook een buitenstaander kan in de onderneming investeren door aandelen te nemen. Aandelenkapitaal is lang in de onderneming beschikbaar en wordt onder het eigen vermogen opgenomen.

Vreemd vermogen

Vreemd vermogen is geld dat zakelijke financiers (bijvoorbeeld banken en leveranciers) u willen lenen. Er is onderscheid tussen schulden op de korte termijn (zoals rekening-courantkrediet, leverancierskrediet, te betalen belastingen) en schulden op de lange termijn (zoals een hypotheek of langlopende lening voor de inventaris).

Tips:

De Gouden Balansregel

Houd rekening met de Gouden Balansregel. Dit betekent dat u vaste activa (bezittingen die worden aangehouden voor langer dan één jaar) bij voorkeur financiert met eigen vermogen of lang vreemd vermogen. Vlottende activa (bezittingen die minder dan één jaar worden aangehouden) financiert u met kort vreemd vermogen.

Solvabiliteit

Solvabiliteit is een financieel kengetal dat de verhouding aangeeft van uw eigen vermogen ten opzichte van het totaal benodigde vermogen. De solvabiliteit wordt gebruikt om inzicht te krijgen in de financiële gezondheid van een bedrijf op de langere termijn. Het zegt iets over het vermogen om zowel de kortlopende, als ook de langlopende schulden te kunnen terugbetalen. Een externe financier verwacht dat een startende ondernemer ook eigen vermogen inbrengt, minimaal 20%. In bepaalde branches zoals de horeca kan dat oplopen tot 50%.

In dit voorbeeld ziet u hoe u een financieringsbegroting kunt opstellen.

Financieringsbegroting	
Eigen vermogen	
Spaargeld	€
Inbreng bedrijfsmiddelen	€
Vreemd vermogen (lang)	
Langlopende lening bank	€
Achtergestelde lening	€
Vreemd vermogen (kort)	
Rekening-courant	€
Leverancierskrediet	€
Totaal	€

Tip: Heeft u specifieke vragen over de financieringsbegroting? Neem dan contact op met de KvK Financieringsdesk (kvk.nl/financieringsdesk, tel. 0800-1014 (gratis), of financiering@kvk.nl).

1.2.3 De exploitatiebegroting

In de exploitatiebegroting of winst- en verliesrekening berekent u of uw bedrijf rendabel is. U maakt een inschatting van de omzet. Daarna bekijkt u wat de kosten zijn om uw bedrijf draaiende te houden. Daarmee kunt u berekenen of uw bedrijf winst of verlies gaat maken.

In dit voorbeeld ziet u hoe u een exploitatiebegroting kunt opstellen.

Exploitatiebegroting (alle bedragen exclusief btw)	
Omzet	€
Af: inkoopwaarde omzet	€
Brutowinst	€
Afschrijvingen	€
Huisvesting	€
Promotie	€
Vervoer	€
Administratie	€
Personeelskosten	€
Rente- en bankkosten	€
Verzekeringen	€
Overige kosten	€
Af: Totaal kosten	€
Nettowinst	€

Er zijn twee methoden voor het opstellen van een exploitatiebegroting:

- Rekenen vanuit de verwachte omzet. U vult de omzet in en rekt door tot onder aan de streep om vast te stellen of de nettowinst voldoende is.
- Rekenen vanuit de gewenste nettowinst. U vult de nettowinst in en rekt van 'beneden naar boven' door en bepaalt hoeveel omzet nodig is.

In uw exploitatie is er een omslagpunt waarbij verlies omslaat in winst. Dat is het break-even-point dat meestal wordt uitgedrukt in aantal producten of diensten.

In de exploitatiebegroting draait het om de reële haalbaarheid van de omzet. Deze moet u onderbouwen met marktonderzoek, klantenanalyse, concurrentieonderzoek, klantbenadering en onderscheidend vermogen. Een hulpmiddel bij uw marktonderzoek is [de locatiescan](#).

Tips bij de exploitatiebegroting

- Onderbouw de bedragen met offertes.
- In de exploitatiebegroting staan de bedragen exclusief btw. De btw vormt immers geen inkomstenbron of kostenpost voor uw onderneming.
- De nettowinst vormt de basis voor de berekening van de belastingen.
- De post afschrijving is geen uitgave, maar de kostentoerekening van een eerdere investering.
- De nettowinst na belasting + afschrijvingen vormt de kasstroom. Dit bedrag is beschikbaar voor aflossingen aan verschaffers van vreemd vermogen, reserveringen voor toekomstige investeringen en als ondernemersinkomen in een eenmanszaak of vof. (In een besloten vennootschap (bv) staat de ondernemer als bestuurder/directeur van de bv op de loonlijst en ontvangt een salaris. Het salaris is een kostenpost voor de bv en staat in de exploitatiebegroting opgenomen onder personeelskosten.)

Tip: Heeft u specifieke vragen over de exploitatiebegroting? Neem dan contact op met de KvK Financieringsdesk (kvk.nl/financieringsdesk, tel. 0800-1014 (gratis), of financiering@kvk.nl)

1.2.4 De liquiditeitsbegroting

Met de liquiditeitsbegroting volgt u het geld. Daar worden de verwachte geldinkomsten en gelduitgaven per maand of kwartaal opgenomen. Dat is iets anders dan opbrengsten en kosten uit de exploitatiebegroting. Met een liquiditeitsbegroting begroot u hoeveel geld er daadwerkelijk op de bank staat. Dit geeft inzicht of er op alle momenten voldoende geld is om aan uw verplichtingen te voldoen. Maar ook of er ruimte is voor een investering, bijvoorbeeld het kopen van een nieuwe computer. Bij een liquiditeitstekort kunt u tijdig sturen of een aanvullende financiering regelen.

In dit voorbeeld ziet u hoe u een liquiditeitsbegroting kunt opstellen.

Liquiditeitsbegroting (alle bedragen inclusief btw)

Banksaldo 1 januari		
Bij:	Betalingen door klanten (debiteuren)	€
Af:	Betaling aan leveranciers (crediteuren)	€
	Lonen	€
	Huur pand	€
	Leasekosten	€
	Af te dragen btw	€
	Rente	€
	Aflossingen	€
Banksaldo 31 januari		€

Liquiditeitsbegroting (alle bedragen inclusief btw)

	1/1	1/2	1/3	1/4
Banksaldo begin van de maand	100	-232	36	354
Bij: Betalingen door klanten (debiteuren)	50	650	700	300
Af: Betaling aan leveranciers (crediteuren)	150	150	150	150
Lonen	50	50	50	50
Huur pand	100	100	100	100
Leasekosten	25	25	25	25
Af te dragen btw	30	30	30	30
Rente	2	2	2	2
Aflossingen	25	25	25	25
Banksaldo eind van de maand	-232	36	354	272

Meestal schommelt het banksaldo van uw onderneming gedurende het jaar. Bijvoorbeeld doordat u niet altijd evenveel producten verkoopt of door het betaalgedrag van uw klanten. Met een liquiditeitsbegroting maakt u inzichtelijk in welke maanden er financiële ruimte is voor extra uitgaven of dat u juist wacht met een investering.

Tips bij de liquiditeitsbegroting

- Houd rekening met betaaltermijnen van klanten die op rekening betalen. Gemiddeld duurt het 45 dagen voordat iemand zijn rekening betaalt.
- Denk ook aan vakanties: als uw bedrijf in de vakantieperiode dichtgaat, dan heeft u in die periode geen opdrachten. In de periode daarna zijn er waarschijnlijk geen betalingen door klanten.
- Sommige betalingen zijn periodiek en kunt u niet uitstellen. Bijvoorbeeld belastingen, huur, telefoonkosten en lonen.
- Zorg dat de bedragen inclusief btw zijn (op uw exploitatie begroting zijn bedragen juist exclusief btw).
- In de liquiditeitsbegroting staan ook de btw-afdrachten aan de Belastingdienst, net als de aflossingen aan financiers.

Tip: Heeft u specifieke vragen over de liquiditeitsbegroting? Neem dan contact op met de KvK Financieringsdesk (kvk.nl/financieringsdesk, tel. 0800-1014 (gratis), of financiering@kvk.nl)

1.3 Begroten: zelf aan de slag

1.3.1 Ondernemingsplan

Bij elkaar vormen de begrotingen uw financieel plan. Dat is een onderdeel van het ondernemingsplan. Een ondernemingsplan is niet verplicht, maar wel noodzakelijk als u een financiering wilt aanvragen voor uw bedrijf. En natuurlijk geeft het inzicht voor uzelf. U hoort er meer over in de video [Het belang van een ondernemingsplan](#).

Noteer de onderzoeksgegevens overzichtelijk in een handig sjabloon van een ondernemingsplan. Dan kunt u aanpassingen eenvoudig doorvoeren en met het plan houdt u het overzicht. Stichting Qredits heeft een gratis te gebruiken [voorbeeld ondernemingsplan](#). Banken bieden ook vaak een sjabloon voor een ondernemingsplan aan. Of gebruik de [Checklist ondernemingsplan](#) van de Nationale Financieringswijzer.

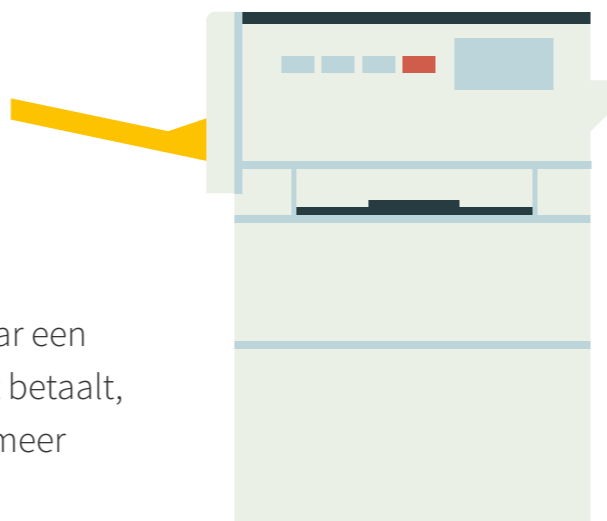
Afhankelijk van de aard van uw bedrijf levert u diensten, verkoopt u producten of misschien wel een combinatie van beiden. Hoe bepaalt u een goed uurtarief? Een hoe stelt u een goede prijs voor uw product vast?

1.3.2 Uurtarief

Het vaststellen van een uurtarief kan best lastig zijn. Te hoog schrikt klanten af, te laag kan een onderwaardering zijn van uw kwaliteiten en levert misschien wel onvoldoende inkomen op. Hoewel u vrij bent om uw eigen tarief te bepalen, op basis van uw kosten en uw inkomenswens, moet het tarief ook in de markt passen. Kijk daarom naar uurtarieven die uw concurrenten hanteren en bedenk hierbij dat unieke kwaliteiten een hoger uurtarief rechtvaardigen.

Uurtarief of aangenomen werk

De meeste ondernemers rekenen met een uurtarief. De klant betaalt u per gewerkt uur. Bij aangenomen werk maakt u vooraf een inschatting hoeveel uren u met de opdracht bezig zult zijn en geeft daar een prijs voor af. Dat is dan de prijs die de klant betaalt, ook al besteedt u in de praktijk misschien meer uren aan de opdracht.

Bijkomende kosten

Naast uw uren krijgt u misschien te maken met kosten die u voor uw klant maakt. Denk aan reiskosten. Het is niet ongebruikelijk deze door te belasten. U moet daarover vooraf wel afspraken maken. Neem in uw algemene voorwaarden of contract op welke kosten wel en niet binnen uw tarief vallen. Zo kunt u onverwachte uitgaven declareren.

Tips om uw tarief te bepalen

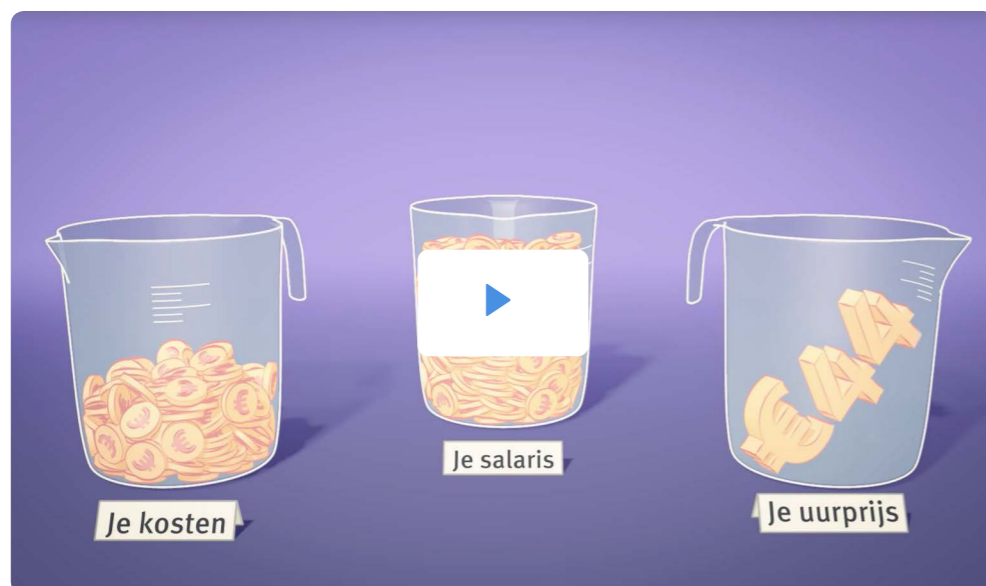
- Werk met een variabel tarief. Voor een spoedopdracht kunt u een hoger tarief vragen. Bij een langere, vaste opdracht kunt u misschien juist korting geven.
- Bereken uw uurtarief ieder jaar opnieuw. Elk jaar nemen de kosten van levensonderhoud toe en doet u als ondernemer meer ervaring op.

Voorbeeldberekening uurtarief tekstbureau

Om een goede berekening te maken, schat u eerst uw declarabele uren. Ga bijvoorbeeld uit van een vijfdaagse werkweek en dertig dagen voor vakantie en feestdagen. Dan blijven er 230 dagen over om te werken. Dat is 1840 uur op jaarbasis. Maar lang niet elk gewerkt uur is declarabel. Startende ondernemers kunnen uitgaan van 50 tot 60 procent declarabele uren. 50 procent van 1840 uur is 920 uur per jaar.

Stel u bent tekstschrijver en u kunt per jaar 1840 uur aan uw bedrijf besteden. Daarvan kunt u dus slechts de helft (920 uur) declareren bij opdrachtgevers. De rest besteedt u aan zaken als acquisitie en administratie. Maandelijks heeft u ongeveer € 1750,- aan inkomsten nodig. Bruto (inkomstenbelasting en premies) is dat ongeveer € 2500,-. Uw bedrijfskosten zijn begroot op € 925,- per maand. Samen is dit € 3425,- per maand. Gedeeld door 77 declarabele uren per maand (920 uur gedeeld door 12), bedraagt uw uurtarief afgerond € 44,- per uur, exclusief btw. Afhankelijk van de aard van uw dienst berekent u 21%, 6% of maakt u gebruik van een vrijstelling of verleggingsregeling.

Filmpje uurtarief

Tip

- Heeft u het met uw klant over uw uurtarief? Laat dan meteen uw [algemene voorwaarden](#) zien. De algemene voorwaarden zijn afspraken op papier die die bindend zijn voor u én uw klant. De algemene voorwaarden moet u aan uw klant overleggen voordat de opdracht of koopovereenkomst is afgesloten. Zij verliezen hun rechtsgeldigheid als u ze tegelijk met de factuur overhandigt of verstuurt.

1.3.3 Productprijs bepalen

U wilt een goede prijs voor uw product vragen. Natuurlijk houdt u rekening met de kosten die u maakt en de [btw](#). Misschien kijkt u ook naar uw concurrenten, wat rekenen zij? Of let u vooral op de vraag: hoe gewild is uw product? Hier vindt u handvatten om de prijs van uw product te berekenen.

Uw bedrijf heeft kosten. Voor een deel zijn dat vaste kosten. Ze staan los van uw product en zijn moeilijk te beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan de afschrijving op uw machines, de huur van uw pand of de rente op uw leningen. Door de totale vaste kosten om te slaan over het reëel te verwachten aantal te verkopen producten, draagt elk verkocht product een stukje bij aan het terugverdienen van uw vaste kosten.

Maar u heeft ook variabele kosten. Ze veranderen door een toe- of afname in de inkoop of productie. Per product blijven ze echter vaak gelijk. Een goed voorbeeld zijn de ingekochte grondstoffen of producten.

Naast het terugverdienen van de kostprijs per product wilt u er natuurlijk ook zelf nog iets aan overhouden. Dat is uw marge of winst. Uw totale ondernemerswinst zou minimaal voldoende moeten zijn om de uitgaven uit de privébegroting te kunnen betalen.

De vaste kosten + variabele kosten + marge vormt de verkoopprijs exclusief btw. Hierover moet u btw aan uw klant in rekening brengen. Afhankelijk van het soort product is dat 21%, 6% of een vrijstelling.

Tips bij het bepalen van de prijs

Prijs in de markt: Kijkt wat anderen vragen voor een product en hanteert zelf een soortgelijke prijs. Dit werkt alleen bij vergelijkbare producten.

Waarde voor de klant: U kunt uw prijs ook laten afhangen van de waarde die uw product heeft voor de klant. Een kunstschilder kan de prijs van een schilderij laten afhangen van wat een kunstliefhebber ervoor over heeft. Een [marktonderzoek](#) vertelt u meer over wat een klant wil betalen voor een product.

Advies bij het bepalen van een prijs

Uw brancheorganisatie kan u adviseren bij het bepalen van uw prijs. Zoek uw brancheorganisatie in de [sector-informatie](#) op [ondernemersplein.nl](#).

*Tips en advies over het bepalen van uw uurtarief én over de prijs van uw product of dienst hoort u in de video [‘de winst van een goede prijs’](#).

Ondernemers mogen onderling geen prijsafspraken maken. U bepaalt dus zelf welke prijs u vraagt.

Hoofdstuk

2 Bedrijfskosten

Kosten, uitgaven en investeringen

Elke ondernemer geeft geld uit voor zijn bedrijf. Soms beperkt, in de vorm van bijvoorbeeld briefpapier en visitekaartjes en soms uitgebreid, bijvoorbeeld de aanschaf van een bedrijfspand of dure machine. Welke uitgaven vormen nu de bedrijfskosten? En wat zijn de investeringen nu eigenlijk? Is er een verschil met de uitgaven?

2.1 Verschil tussen kosten en uitgaven

In het spraakgebruik worden de termen 'kosten' en 'uitgaven' door elkaar gebruikt. Zakelijk hebben deze termen echter verschillende betekenis. Uitgaven zijn bedragen die aan een ander worden betaald. Er gaat op dat moment echt geld weg. Kosten zijn bedragen die de winst in een periode verminderen.

Een voorbeeld: (alle bedragen exclusief btw)

Investering in machine	€ 1.000	<-uitgave
Gebruiksduur 5 jaar, waarde daarna nul		
Afschrijving per jaar € 1.000/5 =	€ 200	<-kosten
Van bank ontvangen lening	€ 10.000	
Te betalen rente 7%	€ 700	<-kosten
Aflossing	€ 1.000	<-uitgave

Kosten en uitgaven kunnen ook gelijktijdig optreden:

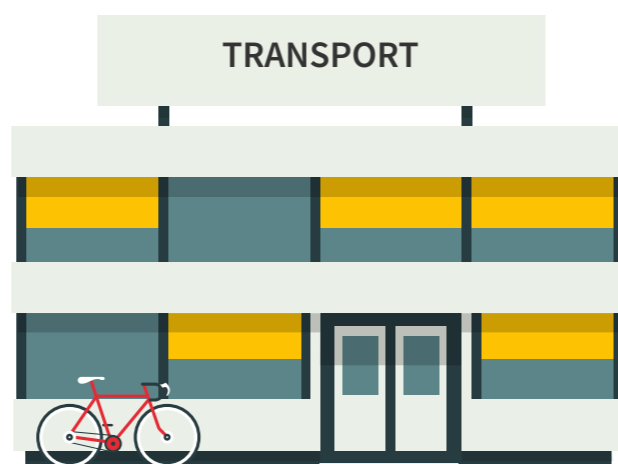
Koop van een doos printerpapier € 25 <-uitgave en kosten

2.2 Kosten en de fiscus

De kosten zijn belangrijk als u uw winst gaat bepalen. Kosten verminderen de winst en daarmee ook de belasting die daarover wordt geheven.

2.2.1 Aftrekbaarheid van kosten

Als ondernemer bepaalt u zelf waar u geld aan besteedt. Niet alle kosten die u maakt zijn echter volledig aftrekbaar van de ondernemingswinst. Soms hebben de kosten voor een deel een privé-karakter en moeten ze worden gesplitst. Alleen het zakelijke deel van deze 'gemengde kosten' mag u dan aftrekken. Een voorbeeld

Tip: Houd in de opzet van de administratie van uw bedrijf al rekening met het verschil in aftrekbaarheid.

van gemengde kosten is de telefoonrekening thuis. Een deel van de gesprekken is zakelijk. Kosten die geen enkel zakelijk karakter hebben, mag u helemaal niet aftrekken. Een voorbeeld is uw zorgverzekering.

Soms kunt u ook niet de volledige kosten in één jaar aftrekken. Wanneer u geld uitgeeft aan een bedrijfsmiddel vanaf € 450 waar u meerdere jaren mee kunt werken, noemen we dat een investering. De aanschafprijs van de investering wordt over meerdere jaren verdeeld en als kosten opgenomen. Dit noemen we afschrijven. Een voorbeeld van een investering waarop wordt afgeschreven is een computer.

Ten slotte zijn er kosten die pas aftrekbaar worden als u een drempelbedrag overschrijdt, tenzij u kiest voor aftrek van een vast percentage van alle gemaakte kosten. Onder deze kosten vallen o.a. de zakenlunches, congressen en studiereizen.

Tip: De Belastingdienst heeft een [tabel](#) waarin u per kostensoort kunt zien welk percentage van de kosten u mag aftrekken bij het bepalen van de winst uit onderneming.

Bedrijfsruimte

Huurt u een bedrijfsruimte? Dan kunt u alle kosten die u voor deze bedrijfsruimte maakt aftrekken. Naast de huur zijn dat bijvoorbeeld de kosten voor energie, verzekering en de afschrijving op de inrichting.

Maakt u gebruik van een bedrijfspand in uw eigendom? Dan moet eerst worden vastgesteld of het pand tot uw privévermogen of tot uw zakelijk vermogen wordt gerekend. Gebruikt u het pand uitsluitend zakelijk? Dan wordt het pand verplicht tot uw zakelijke vermogen gerekend. De kosten die met het pand samenhangen kunt u aftrekken. Ook kunt u op het pand afschrijven. Een eventuele waardestijging bij verkoop van het pand in de toekomst vormt winst in uw onderneming. Gebruikt u het pand zowel zakelijk als privé? U kunt dan kiezen of u het pand als zakelijk vermogen of als privévermogen aanmerkt. Een pand in privévermogen moet als vermogen worden aangegeven in box 3 van de inkomstenbelasting. Kosten die met het pand samenhangen zijn niet aftrekbaar. Een waardestijging in de toekomst is onbelast.

Werkruimte in de woning

Gebruikt u voor uw onderneming een deel van de woning als werkruimte? De kosten die hiermee samenhangen zijn soms aftrekbaar. [Gebruik de rekenhulp werkruimte.](#)

Vervoermiddelen

Veel ondernemers hebben voor hun bedrijf een auto nodig. Soms om producten weg te brengen of om bij klanten te komen, soms voor het woon-werkverkeer.

Wanneer u als ondernemer een nieuwe bestelauto koopt, kan een vrijstelling van de Belasting op Personenauto's en Motorrijwielen (BPM) en een lager tarief voor de motorrijtuigenbelasting van toepassing zijn. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet u wel aan verschillende [voorwaarden](#) voldoen.

Rijdt u niet in een bestelauto maar in een personenauto dan zijn er twee mogelijkheden:

- U rijdt in uw eigen auto (auto hoort bij uw privévermogen).
- U rijdt in een auto van uw onderneming (auto staat op de balans van het bedrijf).

De keuze moet voor zowel de inkomstenbelasting als voor de btw apart gemaakt worden en is niet helemaal vrij. Het hangt mede af van de wijze waarop u gebruik maakt van uw auto. Bij minder dan 500 privékilometers merkt de Belastingdienst de auto aan als ondernemingsvermogen. Alle kosten die met de auto samenhangen zijn zakelijk aftrekbare kosten in de inkomstenbelasting. Rijdt u meer privékilometers, dan kunt u zelf kiezen tussen zakelijk vermogen of privévermogen. Dit kan éénmaal per auto en de keuze maakt u in de eerste digitale aangifte inkomstenbelasting na aanschaf.

Behoort de auto tot het privévermogen, mag u voor de zakelijke kilometers de fiscaal vrijgestelde kilometervergoeding (€ 0,19) onbelast aan privé vergoeden. De kosten die u voor de auto maakt zijn niet aftrekbaar.

Voor de btw kunt u eventueel een andere keuze maken dan voor de inkomstenbelasting. Merkt u de auto voor de btw aan als ondernemingsvermogen? Dan is de betaalde btw op onderhoud en gebruik voor de zakelijke kilometers te verrekenen als voorbelasting. U heeft dan wel een kilometeradministratie nodig. Meer informatie vindt u op de site van de [Belastingdienst](#). U vindt hier ook de [rekenhulp](#) btw over het privégebruik van de auto.

2.3 Inbreng vanuit privé

Soms heeft u goederen al in bezit, lang voordat de onderneming van start gaat. Denk bijvoorbeeld aan een computer, gereedschap of mobiele telefoon. Zodra u deze investeringsgoederen zakelijk gaat gebruiken, kunt u er voor kiezen om de goederen 'op de balans te zetten' tegen de werkelijke waarde van dat moment. Uw onderneming wordt dan eigenaar van de goederen en kan daar op afschrijven. De btw die u heeft betaald, kunt u echter niet meer verrekenen.

Kosten die u voor de onderneming heeft gemaakt (ook die in de maanden direct voorafgaand aan de start) zijn aftrekbaar. Ook de btw op deze kosten is te verrekenen. Bewaar de bonnetjes dus zorgvuldig.

Hoofdstuk

3 Financiering

Geld vinden

Een bedrijf starten betekent meestal (flink) investeren. Uit de [financieringsbegroting](#) kunt u de financieringsbehoefte afleiden. Het bestedingsdoel bepaalt welke financieringsvorm geschikt is. Behalve eigen vermogen kan de onderneming ook vreemd vermogen aantrekken om in de vermogensbehoefte te voorzien. In dit hoofdstuk komen de verschillende financieringsbronnen aan de orde.

Elke financieringsbron heeft voor- en nadelen. Afhankelijk van het risico dat een financier loopt, is er een rendementseis. Hoe hoger het risico voor de financier, des te hoger de rente die u moet betalen. Soms moet u ook aanvullende zekerheden bieden, zoals bijvoorbeeld uw debiteurenportefeuille.

3.1 Eigen inbreng

Voordat u op zoek gaat naar externe financiering, is het verstandig om de mogelijkheden voor eigen inbreng te bekijken. Heeft u eigen geld of bezit u goederen, bedrijfsmiddelen of een pand? Dan kunt u een deel van dit eigen kapitaal gebruiken voor de financiering van uw bedrijf. Het wordt dan bezit van de onderneming. Start u in een besloten vennootschap (bv)? Dan kunt u privé geld uitlenen aan de bv, maar de bv kan ook tegen betaling aandelen uitgeven. Dat kan aan u, maar ook aan buitenstaanders. Zij worden daarmee (mede-)aandeelhouder in de bv en krijgen daarmee stem- en/of winstrecht. Het op aandelen gestorte geld vormt eigen vermogen in de bv.

3.2 Regelingen en subsidies

Wat is het doel van uw financiering? Voor gerichte doelen zoals innovatie of internationaal ondernemen bestaan soms overheidsregelingen. De [overheidsregelingen](#) bestaan uit subsidies en fiscale regelingen. Voor deze regelingen kunt u terecht bij Europese, landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke overheden. Enkele fiscale regelingen voor starters komen aan bod in [hoofdstuk 4.2 Inkomstenbelasting](#).

Een voorbeeld van een overheidsregeling is de Borgstelling MKB Kredieten. Als mkb'er kunt u een borgstelling krijgen voor een gedeelte van een krediet. Daardoor kunt u bij de externe financierer meer lenen dan u op basis van uw onderpand zou krijgen. De bank en andere financiers kunnen bij de overheid een beroep doen op de Borgstelling MKB Kredieten. Sluit u als starter bij de bank een starterslening af van maximaal € 266.667? Dan staat de overheid richting de bank borg voor 67,5% van het geleende bedrag. U komt voor deze regeling in aanmerking als uw bedrijf de bank te weinig onderpand kan bieden en uw bedrijf goede toekomstperspectieven heeft. Bezit u als eigenaar meer dan de helft van het ondernemingskapitaal? Dan staat u zelf voor 25% borg. U vraagt een krediet aan bij een deelnemende financier. Deze kan doorlopend een aanvraag indienen. Meer over subsidies en regelingen leest u op www.kvk.nl.

3.3 Vreemd vermogen

Bij de aanvraag van externe financiering zult u de geldgever moeten overtuigen dat uw bedrijf levensvatbaar is. Dit betekent dat het voldoende moet opleveren om van te kunnen leven en dat u het krediet kunt terugbetalen. U presenteert uw bedrijf meestal door middel van een ondernemingsplan. Meer informatie over het ondernemingsplan leest u in [hoofdstuk 1](#). Tot een aantal jaren geleden was bancaire financiering voor veel starters en bestaande ondernemers de meest voor de hand liggende mogelijkheid van externe financiering. De laatste jaren zijn diverse nieuwe financieringsvormen ontstaan.

3.3.1 Microfinanciering

Microfinanciering is een vorm van krediet tot maximaal € 50.000. Deze wordt verstrekt door [Stichting Qredits Microfinanciering Nederland](#). Bij het krediet krijgt de ondernemer begeleiding door een coach. Qredits biedt ook aanvullende financiering onder de naam MKB Krediet voor een bedrag van minimaal € 50.000 tot maximaal € 250.000. Op de site van Qredits zijn diverse tools voor ondernemers beschikbaar.

3.3.2 Bancaire financiering

Banken verstrekken verschillende soorten financiering. U kunt ze ook bekijken in de [video](#).

Lening

De lening is bestemd voor de financiering van machines of andere bedrijfsmiddelen. Aflossing van de lening loopt meestal gelijk met de afschrijving van het bedrijfsmiddel en gebeurt in vooraf vastgestelde termijnen, per maand of kwartaal. Over het nog niet afgeloste deel van de lening betaalt u rente. Vaak wordt het aangekochte bedrijfsmiddel als onderpand gegeven, als zekerheid naar de bank.

Rekening-courantkrediet

Met een rekening-courantkrediet mag u tot een bepaald bedrag 'rood staan' op de bedrijfsrekening. Dit krediet kan nuttig zijn bij

Geld lenen van bekenden? Leg de afspraken goed vast in een contract.

een korte of sterk wisselende kredietbehoefte. Over de roodstand betaalt u rente. Voor een structurele financiering is het rekening-courantkrediet een dure kredietoplossing. Soms wordt de maximale roodstand periodiek ingeperkt.

Hypothecair krediet

Bij deze kredietvorm ontvangt de bank het recht van hypotheek. Dit geeft de bank extra zekerheid. Als u namelijk niet aan uw betalingen kan voldoen, mag de bank de verbonden onroerende zaak (bijvoorbeeld een woning of een bedrijfspand), die aan de hypotheek is gekoppeld, verkopen.

3.3.3 Factoring en debiteurenfinanciering

U heeft misschien niet altijd voldoende geld in kas om uw kosten te betalen. Bijvoorbeeld omdat uw klanten uw rekeningen (te) laat betalen. Factoring of debiteurenfinanciering kan dan financiële speelruimte bieden. Bij factoring geeft een bank of factormaatschappij u een kredietvorm of schiet een factuurbedrag voor. Factoring kan al vanaf een factuurbedrag van € 1.000 en één factuur. U hoeft factoring niet verplicht op alle facturen toe te passen. [Lees meer over factoring](#).

3.3.4 Crowdfunding

Crowdfunding is een financieringsvorm waarbij u geld ophaalt bij het publiek: de crowd. Zij zijn met velen bereid om ieder een (klein) bedrag te investeren in uw onderneming of project. Het gaat bij crowdfunding vaak om bedragen in de grootte van € 20.000 tot € 200.000. Lagere en hogere bedragen kunnen ook voorkomen. Bekijk de video over [crowdfunding](#).

De belangrijkste vormen van crowdfunding zijn:

- lening;
- converteerbare lening (uiteindelijk om te zetten in aandelen);
- aandelen (als investering: vergoeding afhankelijk van het resultaat);
- niet-financiële tegenprestaties (product, dienst, recht op deelname, e.d.);
- donatie (zonder tegenprestatie).

Een combinatie van deze vormen is ook mogelijk. Omdat er rechtstreeks contact is tussen investeerder en ondernemer, is er geen tussenkomst van een financiële intermediair. De inzameling gaat vaak via een [crowdfundingplatform](#).

Om te zien of crowdfunding bij uw organisatie past, kunt u de [crowdfundingscan](#) invullen.

Crowdfunding levert u meer op dan alleen financiering. U bouwt namelijk al tijdens uw zoektocht naar financiering naamsbekendheid op. Daarnaast bindt u bestaande klanten aan uw onderneming of project én bereikt u al nieuwe klanten. Ook is het crowdfundingtraject dé manier om te testen of er behoefte is aan uw aanbod. Branchevereniging Nederland Crowdfunding heeft <http://startcrowdfunding.nl> gelanceerd, met praktische informatie voor zowel ondernemers als investeerders.

3.3.5 Family, friends en fans

Het is fijn als uw familie of vrienden in uw idee of bedrijf willen investeren. Wanneer u over het leenbedrag goede afspraken maakt, kan zo'n 'informele' lening een uitkomst zijn. Geld lenen bij familie of vrienden noemen we ook wel een onderhandse lening, omdat het een lening is die niet 'openbaar aangeboden wordt'. Zorg er bij een onderhandse lening voor dat u afspraken goed vastlegt in een contract. Dat contract kunt u samen opmaken en bevat minimaal de volgende zaken:

- wie de lener en uitlener zijn;
- om welk leenbedrag het gaat;
- hoeveel rente (of een andere vergoeding) er betaald moet worden;
- hoe de aflossing is geregeld;
- hoe de betaling is geregeld;
- wat de looptijd is.

Verder moet u in de overeenkomst afspraken maken over:

- de gevolgen als terugbetaling niet lukt;
- tussentijdse opzegging;
- vervroegd aflossen;
- het al dan niet mogen aangaan van andere kredieten tijdens de leenperiode.

Let op: Het komt wel eens voor dat uw familie of vrienden de lening renteloos aan u willen verstrekken. De Belastingdienst ziet het rentevoordeel dat u hierdoor krijgt als een schenking. Komt u hiermee boven de schenkingsvrijstelling uit, dan moet u belasting betalen over dit voordeel.

Juist omdat u leent bij iemand met wie u een hechte band heeft, is het belangrijk dat u deze beslissing weloverwogen neemt. Als de zaken tijdelijk wat minder gaan en u de lening een paar maanden achtereenvolgens niet kunt aflossen, kan dat leiden tot ontevredenheid. Bedenk van tevoren goed of uw relatie hier tegen bestand is.

3.3.6 Kredietunies

Een [kredietunie](#) is een coöperatie, zonder winstoogmerk, die zich richt op kredietverlening door ondernemers, voor ondernemers. Leden van een kredietunie bepalen samen het beleid, kiezen het bestuur en zijn gezamenlijk eigenaar. De kredietunie trekt middelen aan van leden van de coöperatie en/of professionele marktpartijen. Deze middelen lenen zij vervolgens uit aan andere leden van de coöperatie zonder tussenkomst van een bank. Dit geeft de leden van de kredietunie en betrokken professionele partijen de mogelijkheid om samen te investeren in een bepaalde branche of regio en het investeringsrisico te delen. Kredietnemers binnen de kredietunie krijgen steun van een coach. Dit om de slagingskans van de onderneming te vergroten. Meestal is de coach één van de ondernemers die ook lid is van de kredietunie. Een kredietunie bestaat dus uit leden die financieren, maar ook uit leden die gefinancierd worden. Kredietunies richten zich op mkb'ers in Nederland die geen financiering krijgen in het reguliere circuit. Binnen deze algemene doelgroep kiest elke kredietunie een eigen specifieke doelgroep, meestal een bepaalde branche of regio. Kredietunies verschaffen lineaire leningen tot € 250.000 met een looptijd tussen de 1 en 10 jaar. Het financieren van kredietunies kan door het aankopen van perpetuele ledencertificaten

of obligaties die de kredietunie uitgeeft. Perpetueel betekent dat er geen vastgestelde einddatum is afgesproken waarop er moet worden afgelost. Een actueel overzicht van bestaande kredietunies in Nederland en kredietunies in oprichting vindt u bij de brancheverenigingen:

- [Vereniging Samenwerkende Kredietunies](#)
- [Vereniging van Kredietunies](#)

3.3.7 Business Angels of informele investeerders

[Business Angels](#) zijn privépersonen die vanuit een zakelijk oogpunt investeren in uw onderneming. Zij worden ook wel particuliere of informele investeerders genoemd en investeren in de regel alleen in besloten vennootschappen. Een Business Angel investeert vooral in (pré)starters en ondernemers in een vroege groeifase van hun bedrijf. Zo'n investering is vaak een lening of aandelen-investering en bedraagt in de regel tussen de € 50.000 en € 250.000. Een Business Angel kan uit uw eigen netwerk komen. Velen zijn aangesloten bij een netwerk. Meer informatie over Business Angels vindt u op [Business Angels Netwerken Nederland \(BANN\)](#).

Meer dan geld alleen

Naast geld brengt een Business Angel ook kennis en ervaring in en stelt hij zijn persoonlijke netwerk beschikbaar. Vooral in het begin is een Business Angel nadrukkelijk betrokken bij de dagelijkse gang van zaken. Naarmate het bedrijf steviger in de schoenen staat, trekt een Business Angel zich geleidelijk terug.

[Lees meer over Business Angels.](#)

3.4 Krediet vanuit uw uitkeringsinstantie

Start u vanuit een uitkeringssituatie? Onder voorwaarden is een krediet via de uitkerende instantie mogelijk. Meer informatie over het starten met (gedeeltelijk) behoud van een uitkering vindt u in [hoofdstuk 6.2](#).

3.4.1 Arbeidsongeschiktheidsuitkering

Beginnende ondernemers die door (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid minder kansen hebben op werk, kunnen op grond van het re-integratiebesluit een starterskrediet aanvragen voor een eigen bedrijf. Voorwaarde is dat u als arbeidsongeschikte een ZW-, WIA-, WAO-, Wajong- of WAZ-uitkering ontvangt en dat u een ondernemingsplan hebt waaruit blijkt dat uw plannen haalbaar zijn.

Of het krediet wordt verleend, hangt onder meer af van de levensvatbaarheid van het bedrijf dat u wilt starten. De kredietfaciliteiten van het starterskrediet (en een mogelijk voorbereidingskrediet) zijn gelijk aan de Bbz-startersfaciliteiten. Meer informatie over het starten vanuit een arbeidsongeschiktheidssituatie krijgt u bij het [UWV](#).

3.4.2 Bijstandsuitkering

Heeft u een bijstandsuitkering en bent u van plan om een eigen bedrijf te starten? Dan kunt u na toestemming van de gemeente gedurende maximaal 12 maanden werken aan de voorbereidingen voor een onderneming. Tijdens die periode behoudt u uw bijstandsuitkering. Bovendien kunt u een renteloze lening aanvragen voor de noodzakelijke voorbereidingskosten van uw onderneming. De (maximale) hoogte hangt af van het beleid van de gemeente waar u woont. In deze voorbereidingsfase heeft u geen

sollicitatieplicht. De gemeente wijst u een ondernemerscoach toe die u begeleidt bij het opstellen van uw ondernemingsplan. Deze coach wordt ook betaald door de gemeente. De renteloze lening wordt rentedragend vanaf het moment dat u daadwerkelijk start met uw bedrijf. Blijken uw plannen echter niet haalbaar te zijn, dan wordt het krediet u kwijtgescholden.

3.4.3 Werkloosheidsuitkering

Het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) biedt de mogelijkheid om bij de gemeente een krediet aan te vragen. Voorwaarde is dat u het eigen bedrijf start vanuit een (dreigende) werkloosheidssituatie en een ondernemingsplan heeft. Als starter kunt u een rentedragende Bbz-lening aanvragen van maximaal € 35.677 (2017). Een Bbz-aanvraag dient u in bij de gemeente waar u woont.

Bbz ook voor gevestigde ondernemers!

Het Besluit bijstandverlening zelfstandigen kan ook de gevestigde ondernemer financiële ondersteuning bieden. Voorwaarde is dat u niet (meer) bij een gewone bank terecht kunt en dat uw gezinsinkomen buiten het inkomen uit de onderneming, lager is dan de bijstands-norm die op uw gezinssituatie van toepassing is. Andere voorwaarden zijn onder meer:

- u bent nog niet pensioengerechtigd;
- de bedrijfsuitoefening voldoet aan alle wettelijke eisen;
- u heeft een volwaardige onderneming (op jaarbasis werkt u ten minste 1225 uur voor uw bedrijf);
- u werkt zelf in het bedrijf, heeft er de zeggenschap over en draagt de financiële risico's.

Meestal ontvangt u de ondersteuning als lening. Hierbij geldt als maximum € 193.784, binnen 10 jaar terug te betalen. Afhankelijk van uw situatie kunt u de ondersteuning als gift (maximaal € 9.689) ontvangen. (bedragen 2017)
Een Bbz-aanvraag dient u in bij de gemeente waar u woont

3.5 Stapelfinanciering

Het gebeurt steeds vaker dat ondernemers niet één financieringsvorm gebruiken, maar meerdere vormen naast elkaar inzetten om tot het totaalbedrag van de investering te komen. Dit noemen we stapelfinanciering, financieringsmix of een hybride financiering. Stapelfinanciering bestaat bijvoorbeeld uit een rekeningcourantkrediet van de bank en geld dat u via crowdfunding binnenhaalt. Bekijk de video over de [financieringsmix](#).

3.6 Gebruik in plaats van bezit

Het zelf bezitten is misschien niet altijd zo belangrijk of noodzakelijk. Gaat het immers niet veel meer om het kunnen gebruiken? Waarbij per maand of per gebruik betaling plaatsvindt. Er is geen financiering voor de aankoop nodig en... wat u niet bezit hoeft u ook niet te onderhouden.

3.6.1 Lease

Lease kent twee vormen: financial en operational lease. Financial lease is eigenlijk een soort koop op afbetaling en is daarmee meer een financieringsvorm. Bij financial lease bent u eigenaar en draagt u eveneens het economisch risico.

Operational lease is een abonnement, waarbij u de enige gebruiker bent van een goed en daar meestal een maandelijkse vergoeding voor betaalt. Bij operational lease bent u geen eigenaar en draagt u niet het economisch risico. Bekijk de [video](#) over lease. In de autowereld is lease al langer een bekende werkwijze. Lease wordt ingezet bij kapitaalintensieve goederen als computers, machines en overige bedrijfsmiddelen.

Tip: De Nederlandse vereniging van Leasemaatschappijen heeft de meest gestelde vragen over lease voor u gebundeld in de [leasingapp](#).

3.6.2 Shared ownership of deeleconomie

Er zijn diverse gebruiksvoorwerpen die we kopen, maar eigenlijk slechts enkele keren per jaar nodig hebben. Misschien zijn er mogelijkheden om deze goederen samen, met collega's of burens, te kopen en gezamenlijk te gebruiken en te onderhouden. Een andere mogelijkheid is om niet allemaal hetzelfde te kopen, maar aanvullend op elkaar. Wie het nodig heeft leent, met of zonder betaling.

Naast het duurzaamheidsaspect is het ook voordeliger voor de eigenaar en de gebruiker. Vaste kosten worden met deze methode variabel. Het is wel belangrijk om goede afspraken te maken.

Tip: Heeft u specifieke vragen over financieringsmogelijkheden? Neem dan contact op met de KvK Financieringsdesk (kvk.nl/financieringsdesk, tel. 0800-1014 (gratis), of financiering@kvk.nl).

Een overzicht van de genoemde financieringsbronnen

Mogelijkheid/Bron	Type	Vorm	Product	Zekerheden gevraagd
Zelf investeren	Founder	Eigen vermogen/ Vreemd vermogen	Onderhandse lening, inbreng natura of investering in aandelen	Nee
Overheid	Kredietverstrekker Risico-investeerder Subsidieverstrekker	Eigen vermogen/ Vreemd vermogen/ Gift	Lening, achtergestelde lening, borgstelling, garantie, investering in aandelen, subsidie	Soms
Microfinanciering	Kredietverstrekker	Vreemd vermogen	Lening	Ja
Bank	Kredietverstrekker	Vreemd vermogen		Ja
Factormaatschappij	Kredietverstrekker	Vreemd vermogen		Ja, debiteur of factuur

Mogelijkheid/Bron	Type	Vorm	Product	Zekerheden gevraagd
Crowdfunding	Klant Kredietverstrekker Risico-investeerder	Eigen vermogen/ Vreemd vermogen	Afhankelijk van platform: lening, achtergestelde lening, converteerbare lening, obligatie, investering in aandelen	Soms
Familie en vrienden	Kredietverstrekker Risico-investeerder	Eigen vermogen/ Vreemd vermogen	Onderhandse lening of investering in aandelen	Nee
Kredietunie	Kredietverstrekker	Vreemd vermogen		Soms
Business Angel	Risico-investeerder	Eigen vermogen	Investering in aandelen	Nee
Venture Capital fonds	Risico-investeerder	Eigen vermogen	Investering in aandelen	Nee
Leasemaatschappij	Kredietverstrekker	Vreemd vermogen		Ja, leaseobject

Tip: Bekijk het webinar [‘Hoe kom ik aan financiering?’](#) en [download de KvK Wegwijzer Slimmer Financieren](#).

Hoofdstuk

4 Belastingen

Afdracht en faciliteiten

Afhankelijk van uw rechtsvorm en activiteit zijn verschillende belastingen voor u van toepassing, zoals inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting en omzetbelasting (btw). Doet u zaken met het buitenland? Dan kunt u ook te maken krijgen met invoerrechten en specifieke bepalingen rond de btw.

Overzicht van belastingen per rechtsvorm

	Enmanszaak	Vennootschap onder firma (vof)	Besloten vennootschap (bv)
Omzetbelasting (btw)	Afhankelijk van geleverde goederen of diensten bent u vrijgesteld of brengt u het 0%, het verlaagde of normale tarief in rekening aan uw afnemers. Door u betaalde btw brengt u hierop in mindering, het saldo draagt u af.		
Inkomstenbelasting (incl. premie volksverzekeringen)	Berekend over nettowinst (box 1)	Berekend over nettowinst per ondernemer (box 1)	Berekend over salaris directeur (box 1)
Vennootschapsbelasting	N.v.t.	N.v.t.	Berekend over nettowinst bv
Dividendbelasting	N.v.t.	N.v.t.	Berekend over winstuitkering aandeelhouders (box 2)
Invoerrechten	Afhankelijk van het ingevoerde product en de oorsprong daarvan wordt het tarief vastgesteld. Binnen de EU wordt geen invoerrecht geheven.		

4.1 Btw

De belasting over de toegevoegde waarde (btw) wordt ook wel omzetbelasting genoemd. De btw is een indirecte belasting. Dit betekent dat de eindgebruiker van goederen of diensten de belasting betaalt. Als ondernemer brengt u de btw bovenop de prijs van uw product of dienst in rekening bij uw klant.

Levert u vooral aan ondernemers? Dan moet u het [factuurstelsel](#) toepassen. De uitreikdatum van de factuur bepaalt dan het moment waarop u btw moet gaan afdragen. Levert u vooral aan particulieren, past u het kasstelsel toe. De btw draagt u af in de periode waarin u de betaling van uw klant ontvangt.

4.1.1 Ondernemer voor de btw

Als u zelfstandig werkt en inkomsten heeft, bent u meestal ondernemer voor de btw. Werkt u in een vennootschap onder firma (vof) of maatschap, dan is de samenwerking de ondernemer voor de btw.

4.1.2 Tarieven in de btw

Binnen de omzetbelasting bestaan er meerdere tarieven, afhankelijk van de 'prestatie' die verricht wordt. Sommige prestaties zijn vrijgesteld van omzetbelasting, zoals bijvoorbeeld de huisarts en diensten van de bank. De levering van onder andere primaire levensmiddelen, boeken, de diensten van bijvoorbeeld de kapper en de fietsenmaker worden belast met het lage tarief van 6%. Voor al het overige geldt het normale tarief van 21%. Goederenleveringen aan buitenlandse ondernemers vallen, onder voorwaarden, onder

het 0%-tarief. Bij levering van diensten aan buitenlandse ondernemers wordt de btw meestal naar uw klant verlegd.

Kijk welk btw-tarief voor uw leveringen van toepassing is op de site van de [Belastingdienst](#).

4.1.3 Aftrek van voorbelasting

Als u andere dan vrijgestelde prestaties verricht, kunt u de btw die u zelf heeft betaald over zakelijke kosten terugvragen. Dat heet aftrek van voorbelasting. Door dit systeem is de btw voor de ondernemer geen kostenpost.

4.1.4. Eerste aangifte btw

Na de inschrijving van uw bedrijf in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel ontvangt u van de Belastingdienst een brief. Hierin staat of u ondernemer bent voor de btw en hoe en wanneer u btw-aangifte moet doen. In de aangifte brengt u de voorbelasting in mindering op de btw die u bij uw klanten in rekening heeft gebracht. Het verschil draagt u af of krijgt u terug. De eerste aangifte is nog vaak op papier. Daarna gaan uw aangiften digitaal. U ontvangt van de Belastingdienst een gebruikersnaam en wachtwoord. In de beveiligde omgeving ziet u een overzicht van uw aangiftes en opgaven.

Voor de btw bent u ondernemer vanaf het eerste moment dat u iets doet voor uw onderneming. Ook de btw op kosten en investeringen die u vóór de inschrijving heeft gemaakt mag u aftrekken. Bewaar de bonnetjes hiervan dus zorgvuldig.

4.1.5 Inbreng vanuit privé

Misschien heeft u goederen al in bezit lang voordat de onderneming van start gaat. Denk bijvoorbeeld aan een computer, gereedschap of mobiele telefoon.

Zodra u deze investeringsgoederen zakelijk gaat gebruiken, kunt u er voor kiezen om de goederen 'op de balans te zetten' tegen de werkelijke waarde van dat moment. Uw onderneming wordt dan eigenaar van de goederen en kan daar op afschrijven. De btw die u heeft betaald, kunt u echter niet meer verrekenen.

4.1.6 Kleine ondernemersregeling

Heeft u op jaarbasis minder dan € 1.883 af te dragen btw? Dan kunt u misschien gebruik maken van de kleine ondernemersregeling. Het voordeel uit deze regeling is overigens wel belast in de inkomstenbelasting. [Kijk of u in aanmerking komt voor de kleine ondernemersregeling.](#)

Meer informatie over de btw?

<http://www.belastingdienst.nl/btw>

4.2 Inkomstenbelasting

Inkomstenbelasting is de belasting die u als natuurlijk persoon betaalt over uw persoonlijke inkomsten. Afhankelijk van de bron

van uw inkomsten worden deze in één van de drie zogenaamde 'boxen' belast.

Box 1: inkomen uit werk en woning

In box 1 worden alle persoonlijke inkomsten uit arbeid, uitkeringen en het bezit van een eigen woning belast. Ook wordt hier de betaalde hypotheekrente ten behoeve van de woning afgetrokken. Het inkomen in deze box wordt belast volgens een oplopend tarief:

Over de eerste	€ 19.981	36,55%
Over het meerdere tot	€ 33.790	40,8%
Over het meerdere tot	€ 67.071	40,8%
Over het meerdere vanaf	€ 67.072	52,0%

(tarieven 2017)

Voor AOW-gerechtigden gelden afwijkende grensbedragen en in de eerste twee schijven een lager tarief.

Box 2: inkomen uit aanmerkelijk belang

In box 2 wordt het inkomen uit 'aanmerkelijk belang' belast. Er is een aanmerkelijk belang als u voor minimaal 5% aandeelhouder bent van een (aandelensoort in een) bv of nv. De gecombineerde belastingdruk in deze box bedraagt 25%. (Het salaris van de directeur wordt net als dat van andere werknemers belast in box 1.)

Box 3: inkomen uit sparen en beleggen

(Inkomen uit) sparen en beleggen wordt belast in box 3. U betaalt belasting als de waarde van uw bezittingen min uw schulden op 1 januari van het kalenderjaar boven het heffingsvrije vermogen van € 25.000 (2017) per persoon uitkomt.

De eerste € 25.000	heffingsvrij
Van € 25.001 tot en met € 100.000	2,871%
Van € 100.001 tot en met € 1.000.000	4.6%
Vanaf € 1.000.001	5.39%

4.2.1 Ondernemer voor de inkomstenbelasting

Bij de inschrijving in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel wordt ook de aanmelding bij de Belastingdienst verzorgd. Binnen enkele dagen ontvangt u bericht van de Belastingdienst of zij u ziet als ondernemer voor de inkomstenbelasting ('ib-ondernemer'). Dit wordt beoordeeld op basis van onder andere de investering in tijd en geld, het aantal klanten en de risico's die u als ondernemer loopt.

Wordt u niet gezien als ondernemer voor de inkomstenbelasting? Dan bent u resultaatgenieter. Uw resultaat wordt berekend alsof u ondernemer bent. U kunt de kosten die u maakt voor deze werkzaamheden aftrekken. Voor zaken als de aanschaf en het gebruik van een auto en het gebruik van een pand gelden dezelfde regels als voor ondernemers. U hebt geen recht op de ondernemersfaciliteiten, zoals de zelfstandigenaftrek of de meewerkaftrek. Het resultaat na aftrek van kosten vormt belastbaar inkomen in box 1.

U kunt ook met uw opdrachtgever afspreken dat hij loonbelasting/premie volksverzekeringen en bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw) op uw loon inhoudt en betaalt. Dit heet opting-in. U kunt bij dit systeem geen kosten verrekenen, maar de opdrachtgever mag wel vergoedingen verstrekken.

Bent u ondernemer voor de inkomstenbelasting?

[Doe de OndernemersCheck.](#)

4.2.2 Ondernemersfaciliteiten in de inkomstenbelasting

De ondernemersfaciliteiten verlagen het belastbaar inkomen van ondernemers. Hierdoor betaalt u minder belasting. Om gebruik te kunnen maken van de ondernemersfaciliteiten moet u ib-ondernemer zijn. Bij een samenwerking kan iedere maat of beherend venoot voor de ondernemersfaciliteiten in aanmerking komen, als aan de voorwaarden wordt voldaan.

Zelfstandigenaftrek

Voor de zelfstandigenaftrek moet u zelf een onderneming drijven en daarin minimaal 1225 uur per jaar actief zijn. U mag hiervoor alle uren meetellen die u aan de onderneming besteedt. Het is raadzaam om deze uren bijvoorbeeld in uw agenda bij te houden.

De zelfstandigenaftrek bedraagt € 7280 maar maximaal het bedrag van de winst. Voor AOW-gerechtigden bedraagt de zelfstandigenaftrek de helft van dit bedrag.

Startersaftrek

De startersaftrek is een verhoging van de zelfstandigenaftrek. U kunt de startersaftrek maximaal 3 jaren toepassen in de eerste 5 jaren van uw ondernemerschap. De startersaftrek bedraagt € 2.123.

Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid

Heeft u recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering? En voldoet u niet aan het urencriterium van 1225 uur maar wel aan een verlaagd urencriterium van 800 uur? Dan kunt u maximaal drie jaar de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid toepassen. De aftrek bedraagt € 12.000 in het eerste jaar, € 8.000 in het tweede jaar en € 4.000 in het derde jaar. Ook hier kan de aftrek niet hoger zijn dan de winst in het betreffende jaar.

Meewerkaftrek

Meewerkaftrek is een bedrag dat u in aftrek kunt brengen als uw partner onbetaald meewerkt in de onderneming. Het bedrag is afhankelijk van de winst en het aantal meegewerkte uren en bedraagt maximaal 4% van de winst. U moet zelf voldoen aan het urencriterium.

4.2.3 Mkb-winstvrijstelling

Iedere ib-ondernemer, ook als u niet aan het urencriterium voldoet, kan de mkb-winstvrijstelling toepassen. De mkb-winstvrijstelling is een aftrekpost op uw winst. De vrijstelling is 14% van de winst na aftrek van de ondernemersaftrek. Let op: Als uw onderneming verlies lijdt, verkleint de mkb-winstvrijstelling het fiscale verlies. In dat geval is de vrijstelling dus nadelig voor u.

4.2.4 Heffingskortingen

Nadat in de boxen 1 tot en met 3 de belastingen zijn berekend, worden daarmee nog de heffingskortingen verrekend. Er bestaan verschillende heffingskortingen. Op welke heffingskorting u recht heeft, hangt af van uw inkomen en uw persoonlijke situatie. Voorbeelden zijn de algemene heffingskorting, de arbeidskorting, de inkomensafhankelijke combinatiekorting, de jonggehandicaptenkorting en de korting voor groene beleggingen. Bekijk hier een overzicht van [alle heffingskortingen](#).

4.2.5 Middeling

Als uw jaarinkomen grote schommelingen vertoont, kunt u bij de Belastingdienst een verzoek tot middeling indienen. Uw inkomen over drie verstreken kalenderjaren wordt dan bij elkaar opgeteld en gedeeld door drie. U heeft hierdoor in deze drie jaren een gelijkmatig belastbaar inkomen. Grote pieken en dalen in uw inkomen vallen tegen elkaar weg. Een hoog belaste topwinst kan hierdoor in een lagere schijf terecht komen. Lees meer over [middeling](#) op de site van de Belastingdienst.

4.2.6 Modelovereenkomst uit de Wet DBA

Wanneer u als zzp'er voor een opdrachtgever gaat werken, moet u [samen bepalen](#) of er sprake is van loondienst (een dienstbetrekking). In veel gevallen is het duidelijk dat hiervan geen sprake is. In twijfelgevallen kunt u een modelovereenkomst gebruiken, maar dat is niet verplicht. De modelovereenkomsten vindt u op www.belastingdienst.nl/ozo.

Werkt u volgens de overeenkomst? Dan is er geen sprake van loondienst. Uw opdrachtgever hoeft dan geen loonheffingen* in te houden. U werkt als zelfstandige en bent niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen (WW, ZW en WIA). Bij werkloosheid, ziekte of arbeidsongeschiktheid krijgt u geen uitkering.

*Loonheffing is geen aparte, extra belasting, maar een voor-schot op de inkomstenbelasting. Een werkgever moet loon-heffing inhouden op het loon van een werknemer.

Als u een modelovereenkomst gebruikt, zegt dat nog niets over hoe de Belastingdienst uw inkomsten ziet. Beoordeling daarvan gebeurt pas bij de aangifte inkomstenbelasting. Dan wordt duidelijk of het gaat om winst uit onderneming, loon uit dienstbetrekking of resultaat uit overige werkzaamheden. Dat kan gevolgen hebben voor de eerder genoemde ondernemersfaciliteiten, maar ook voor de aftrekbaarheid van kosten.

Status van de Wet DBA

De handhaving van de Wet DBA is tot ten minste 1 januari 2018 opgeschort. De Wet is niet ingetrokken. De Belastingdienst zal tot dat moment geen boetes of naheffingen opleggen, ook niet met terugwerkende kracht. Het opschorten geldt niet als u opzettelijk een situatie van schijnzelfstandigheid creëert. Bij controles zal de Belastingdienst aanwijzingen geven en vervult zij een coachende rol. Ondernemers krijgen meer tijd om voorbereidingen te treffen om volgens deze wet te gaan werken. Ondertussen wordt onderzocht of het arbeidsrecht herijkt moet worden om beter aan te sluiten op de werkpraktijk.

4.3 Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting is de belasting die een rechtspersoon betaalt over de winsten uit onderneming. Een besloten vennootschap (bv) of naamloze vennootschap (nv) valt onder de heffing van de vennootschapsbelasting. Als een vereniging of stichting een onderneming uitoefent, vallen zij ook onder de vennootschapsbelasting.

Een vennootschap onder firma (vof) valt niet onder de vennootschapsbelasting. Iedere vennoot rekent over zijn winstaandeel zelf af in de inkomstenbelasting.

De winst wordt voor de vennootschapsbelasting belast volgens 2 treden:

Over de winst tot € 200.000	20,0%
Over het meerdere	25,0%

De winst die resteert na betaling van de vennootschapsbelasting is netto, zolang het binnen een rechtspersoon (meestal een bv) blijft. Wordt er uitgekeerd aan aandeelhouders natuurlijke personen, dan is de uitkering belast met 25% inkomstenbelasting. Die uitkering valt namelijk onder box 2-inkomen van de natuurlijke persoon.

Het Geldboek is vooral bedoeld voor de ondernemer met een eenmanszaak of vof. Rechtspersonen, zoals de bv, nv, vereniging en stichting, worden verder niet behandeld. Kijk voor meer informatie daarover op www.ondernemersplein.nl.

Hoofdstuk

5 Uw administratie

Vastleggen en bewaren

Als ondernemer bent u verplicht een administratie bij te houden. Een goede administratie is ook voor u zelf van belang. De administratie geeft u inzicht in uw onderneming. Komen de verwachtingen zoals u die in de begrotingen heeft opgenomen uit? Een goede administratie geeft u stuurinformatie voor uw onderneming en kan helpen om financiële problemen te voorkomen.

5.1 Zelf doen of uitbesteden?

U kunt uw administratie natuurlijk [zelf bijhouden](#). U heeft dan snel en misschien wel meer inzicht in de actuele stand van zaken van uw onderneming. U kunt er ook voor kiezen om (een deel van) de administratie uit te besteden aan een accountant of boekhouder/administratiekantoor. Zij richten uw administratie optimaal in, staan u met adviezen bij en zijn op de hoogte van de verschillende fiscale mogelijkheden. Over het algemeen verdient een boekhouder of accountant zijn kosten voor u terug. Lees meer over de [verschillen tussen de boekhouder en accountant](#).

Alle accountants zijn verplicht aangesloten bij de [Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants \(NBA\)](#). Boekhouder/administratiekantoren mét keurmerk kunt u vinden op www.noabkeurmerk.nl.

5.2 Administratieve verplichtingen

Alle gegevens over uw onderneming die u vastlegt op papier of in digitale vorm, horen bij uw administratie. Denk hierbij aan

- kasadministratie (ook kladaantekeningen) en kassabonnen
- financiële aantekeningen, zoals het inkoop- en verkoopboek
- tussentijds gemaakte controleberekeningen
- ontvangen facturen en kopieën van verzonden facturen
- bankafschriften
- contracten, overeenkomsten en andere afspraken
- agenda's en afsprakenboeken
- correspondentie
- software en databestanden

Sommige aftrekposten voor de inkomstenbelasting (de zelfstandigenaftrek en de meewerkaftrek, [zie hoofdstuk 4.2.2](#)) zijn afhankelijk van het aantal uren dat u aan de onderneming besteedt. Houd daarom bij hoeveel uren u en eventueel uw fiscale partner aan de onderneming besteden.

Gebruikt u een auto voor uw bedrijf? Houd dan ook een rittenregistratie bij. Zie voor meer informatie [hoofdstuk 2.2.1](#).

5.2.1 Uw facturen

Als u hoofdzakelijk aan particulieren levert is het [kaststelsel](#) meestal verplicht. U stuurt dan geen factuur. Bij zakelijke klanten bent u verplicht een factuur uit te reiken. Dat moet uiterlijk op de 15e van de maand na de maand waarin u de goederen of diensten hebt geleverd.

De opmaak van uw factuur is naar uw eigen keuze, maar moet wel de verplichte gegevens bevatten. Als uw facturen daar niet aan voldoen, kan uw afnemer de betaalde btw mogelijk niet verrekenen als voorheffing. De verplichte gegevens zijn:

- uw volledige naam en die van uw afnemer. Vermeld de juridische naam. De handelsnaam mag ook, als die in combinatie met het adres en woonplaats bij de Kamer van Koophandel is geregistreerd.
- uw volledige adres en dat van uw afnemer. Vermeld het adres waar de onderneming feitelijk is gevestigd. Vermelding van alleen een postbusnummer is niet voldoende.
- uw btw-nummer
- uw KvK-nummer
- de datum waarop de factuur is uitgereikt
- een uniek volgnummer
- een omschrijving van de goederen of diensten die u hebt geleverd
- het aantal geleverde goederen of diensten
- de datum waarop de goederen of diensten zijn geleverd, of de datum van een vooruitbetaling
- het bedrag dat u in rekening brengt, exclusief btw
- het btw-tarief dat u in rekening brengt
- het btw-bedrag

Vermelding van uw bankrekeningnummer is niet verplicht maar wel zo verstandig om uw geld snel binnen te krijgen.

In sommige situaties gelden [aangepaste regels](#) voor uw facturen.

5.2.2 Zakelijke bankrekening

Als ondernemer bent u niet verplicht om een zakelijke rekening te openen. Het is wel verstandig om voor uw onderneming een andere bankrekening te gebruiken dan uw privérekening. Zo kunt u zakelijke en privégeldstromen duidelijk gescheiden houden. Bij grotere geldstromen zal de bank u verzoeken om een zakelijke rekening te openen.

In de loop van 2017 gaan banken bij overboekingen een naamcheck uitvoeren. Het is daarom verstandig de tenaamstelling van de bankrekening gelijk te laten zijn aan de (bedrijfs-)naam waaronder u werkt.

5.2.3 Bewaartermijnen administratie

Volgens de hoofdregel bent u verplicht uw administratie 7 jaar te bewaren. Dat geldt in ieder geval voor de zogenaamde basisgegevens:

- het grootboek
- de debiteuren- en crediteurenadministratie
- de voorraadadministratie
- de in- en verkoopadministratie
- de loonadministratie

Gegevens over onroerende zaken moet u minimaal 10 jaar bewaren.

De bewaarplicht geldt ook voor computerprogramma's en bestanden. U moet er dus ook voor zorgen dat deze programma's en bestanden bij een controle kunnen worden gebruikt.

Hoofdstuk

6 Van omzet naar ondernemersinkomen

Voor nu en later

Een onderneming is geen hobby. Het moet tot inkomen leiden. In de vorige hoofdstukken zijn de zakelijke begrotingen, zakelijke kosten en belastingen aan bod gekomen. Tijd om aandacht aan het inkomen te schenken. Voor nu, maar ook voor later.

6.1 Van omzet naar ondernemersinkomen

Het inkomen van de ondernemer wordt gevormd vanuit de omzet uit de onderneming. Voordat het privé beschikbaar is, zijn er nog enkele stappen te zetten.

6.1.1 Cash is king: debiteurenbeheer

Omzet is pas geld, zodra het bij u op de rekening staat. Probeer zo snel mogelijk na de levering van product of dienst uw factuur te versturen. Houd uw klant ook aan de afgesproken betalingstermijn. Stuur bij niet-betaling een herinnering of bel waarom betaling achterblijft.

6.1.2 Na kosten, belastingen en aflossingen komt pas de ondernemer

Niet al het geld dat binnenkomt is winst. De onderneming heeft kosten. Daarna wordt de Inkomstenbelasting berekend. Uit wat er netto overblijft moet u misschien nog financiers aflossen en het is verstandig te reserveren voor als het even minder gaat of wanneer u wilt groeien. Wat overblijft, vormt het ondernemersinkomen. En dat is pas achteraf te bepalen, nadat u alle betalingen heeft verricht en de verschuldigde belasting is vastgesteld.

6.1.3 Privéopnamen

Om elke maand te kunnen leven, neemt u een voorschot op de winst. We noemen dat privéopnamen. Deze privéopnamen worden aan het einde van het jaar verrekend met de winst.

6.1.4 Parttime ondernemen

Steeds meer startende ondernemers combineren hun onderneming met een baan in loondienst. Een mooie aanvulling op het loon of misschien wel een eerste stap naar volledige zelfstandigheid? Check vooraf altijd uw arbeidsovereenkomst op beperkende bepalingen en deel uw plannen voordat u start met uw werkgever. [Kijk het webinar parttime ondernemen](#).

De parttime ondernemer heeft in de wet- en regelgeving geen aparte status. Voor de omzetbelasting ([zie hoofdstuk 4.1](#)) bent u dus al snel ondernemer. Misschien kunt u gebruikmaken van de kleine ondernemersregeling. Voor de inkomstenbelasting ([zie hoofdstuk 4.2](#)) ontvangt u enkele dagen na de inschrijving in het Handelsregister bericht van de Belastingdienst. Hierin staat of u als ‘ib-ondernemer’ of als resultaatgenieter wordt aangemerkt.

Afhankelijk hiervan kunnen ondernemersfaciliteiten en de MKB-winstvrijstelling van toepassing zijn. Over de belastbare winst (of het belastbare resultaat) uit uw onderneming is inkomstenbelasting verschuldigd. Het tarief dat hierop voor u van toepassing is, hangt af van de hoogte van uw overige inkomen. Tel beiden bij elkaar op en pas de tabel onder [4.2 Inkomstenbelasting](#) toe op het totaal. De door uw werkgever al ingehouden loonheffing komt in mindering op de te betalen inkomstenbelasting.

6.2 Inkomensondersteuning

Start u vanuit een uitkering? Ga altijd vóór inschrijving in overleg met de uitkerende instantie. Dat is het UWV als u een WW- of arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft, uw gemeente als u een bijstandsuitkering heeft. Onder voorwaarden kunt u tijdelijk (een deel van) de uitkering behouden.

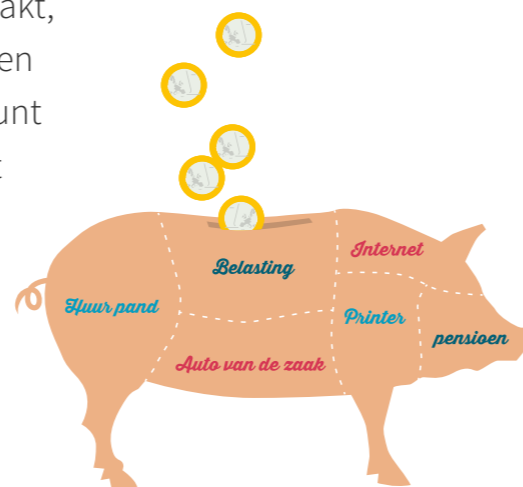
6.2.1 Inkomensondersteuning bij de start vanuit een werkloosheidsuitkering

Wilt u als zelfstandige starten met behoud van uw (gedeeltelijke) WW-uitkering? Dat kan alleen als u daarvoor vooraf toestemming van het UWV krijgt. Nadat u toestemming heeft verkregen, zijn er verschillende mogelijkheden. Zo bestaat de mogelijkheid om te beginnen met uw bedrijf met een startperiode, een urenkorting of zonder behoud van WW. Aan al deze mogelijkheden zijn voorwaarden verbonden. Ook verschilt de invloed die het heeft op de hoogte van de uitkering. Meer informatie over het starten vanuit een WW-situatie kunt u krijgen bij het [UWV](#).

[Bekijk het Webinar Eigen bedrijf Starten vanuit de WW!](#)

6.2.2 Inkomensondersteuning bij de start vanuit een bijstandsuitkering

Overweegt u een onderneming te starten vanuit een bijstandsuitkering? Dan krijgt u één jaar de tijd om de start voor te bereiden. U behoudt uw uitkering. Voor de kosten die u maakt, ontvangt u een renteloze lening. Als uit uw plannen een levensvatbare onderneming kan ontstaan, kunt u als ondernemer aan de slag. Uw uitkering stopt dan. Voor de noodzakelijke investeringen in uw onderneming kunt u een beroep doen op een krediet vanuit het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Dit regelt u met uw gemeente. De gemeente moet wel akkoord op uw plannen hebben geven.

6.2.3 Inkomensondersteuning bij de start vanuit een arbeidsongeschiktheidsuitkering

Ziet u vanuit een arbeidsongeschiktheidsuitkering kansen om binnen uw eigen mogelijkheden een onderneming te starten? De inkomsten vanuit de onderneming worden verrekend met uw arbeidsongeschiktheidsuitkering. Ook kunt u een vergoeding ontvangen voor noodzakelijke voorzieningen als bijvoorbeeld een doventolk. Eventueel kunt u een krediet krijgen vanuit het [UWV](#) voor de voorbereidingsfase en voor de startfase. Start u vanuit een WAO- of WAZ-uitkering? Onder voorwaarden kunt u maximaal 4 jaar een inkomensuppletie ontvangen.

Start u vanuit een uitkering?

Overleg dan altijd met uw uitkerende instantie.

6.3 Toeslagen

Afhankelijk van uw situatie en inkomen komt u misschien in aanmerking voor een bijdrage in de kosten van zorg, kinderen en een huurwoning. Zo'n bijdrage heet een toeslag.

Er zijn vier toeslagen:

- zorgtoeslag, een bijdrage in de kosten van uw zorgverzekering;
- kindgebonden budget, een bijdrage in de kosten van uw kinderen;
- huurtoeslag, een bijdrage in uw huurkosten;
- kinderopvangtoeslag, een bijdrage in de kosten van kinderopvang.

Voor de berekening van uw eventuele toeslagen telt ook het inkomen van uw eventuele partner en medebewoners mee. Voor de eerste drie toeslagen telt ook uw vermogen mee. Deze drie toeslagen kunt u nog tot 1 september van het volgende kalenderjaar aanvragen. De kinderopvangtoeslag moet u aanvragen binnen 3 maanden na de maand waarin u recht op de toeslag hebt. Anders loopt u een deel van de toeslag mis.

Een toeslag wordt u voorlopig toegekend op basis van door u aangeleverde (inkomens)gegevens. Uw definitieve recht wordt achteraf berekend, op basis van dan bij de Belastingdienst bekende gegevens. U ontvangt de definitieve berekening ongeveer 9 tot 12 maanden na afloop van het kalenderjaar. Probeer uw inkomen niet te laag in te schatten: u ontvangt dan meer dan waar u recht op heeft en moet dat later terugbetalen.

Kijk waar u recht op heeft. [Maak een proefberekening](#)

6.4 Gemeentelijke inkomensregelingen

Elke gemeente heeft regelingen waardoor u minder geld hoeft te betalen voor bijvoorbeeld lokale lasten (gemeentelijke heffingen en waterschapsbelastingen). Ook kennen veel gemeenten een collectieve zorgverzekering, een tegemoetkoming in de schoolkosten en een korting voor sport- en/of culturele activiteiten. Per gemeente verschillen de regelingen en de voorwaarden. Of u recht heeft op een regeling hangt onder andere af van de hoogte van uw inkomen. Vraag bij uw gemeente na of u hier mogelijk ook recht op hebt. Het is niet zo dat zelfstandigen automatisch geen recht hebben op dergelijke regelingen.

Dek uw inkomensrisico af voor de situaties waarin u niet kunt ondernemen.

6.5 Uw inkomen als u niet kunt ondernemen

Als u een onderneming start zullen uw eerste gedachten doorgaans niet uitgaan naar uw inkomsten in de situatie waarin uw gezondheid of leeftijd reden zijn te stoppen met uw activiteiten. Toch is het van belang bij de start van uw onderneming hierover na te denken om te voorkomen dat u voor onaangename verrassingen komt te staan. De belangrijkste mogelijkheden zijn op een rijtje gezet.

6.5.1 Arbeidsongeschiktheid

Als ondernemer heeft u een minder beschermde positie dan iemand die in loondienst is. Zo wordt van u verwacht dat u zelf maatregelen treft tegen verlies van inkomsten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In bijzondere gevallen kan er een vangnet vanuit de overheid zijn.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering

Ondernemers kunnen een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) afsluiten bij een verzekeraar. U bepaalt zelf welke mate van bescherming u wenst. Het is raadzaam het risicoprofiel van uw onderneming (bijvoorbeeld klusjesman of kantoorwerk) en uw privé-situatie (bijvoorbeeld bent u alleenverdiener) daarin mee te wegen.

Vergelijk de verschillende aanbieders met elkaar voordat u een verzekering afsluit. Houd daarnaast rekening met:

- uw privésituatie, heeft u bijvoorbeeld spaargeld om de eerste klappen op te vangen;
- de hoogte van de uitkering als u arbeidsongeschikt bent;
- de hoogte van de premie die u betaalt;
- het moment dat de verzekering in gaat: direct als u arbeidsongeschikt raakt of pas na een tijd;
- hoeveel procent arbeidsongeschikt u bent voordat de verzekering uitkeert;
- hoe lang de uitkering moet doorlopen.

Check of het mogelijk en zo ja gunstig is om een arbeidsongeschiktheidsverzekering tegen collectieve voorwaarden af te sluiten via een branche- of beroepsorganisatie. Belangenverenigingen voor zelfstandigen kunnen deze mogelijkheid ook bieden.

Vrijwillige voorzetting via UWV

Als u in loondienst was voordat u als ondernemer begon, kunt u een vrijwillige WIA-verzekering afsluiten bij het UWV. Dat kan tot dertien weken nadat u uit loondienst bent getreden bij uw werkgever of als uw uitkering stopt. Het voordeel kan zijn dat hiervoor geen medische keuring plaatsvindt. De hoogte van de premie verschilt niet veel van een commerciële verzekeraar. Het UWV kan u informeren over de hoogte van de uitkering, de maandelijkse kosten en de aanvullende voorwaarden. Meer informatie over de [vrijwillige voortzetting](#) via het UWV.

Broodfonds

Inkomensverlies door ziekte of arbeidsongeschiktheid kunt u ook opvangen door u aan te sluiten bij een zogeheten broodfonds. Een broodfonds bestaat meestal uit 20 tot 50 zelfstandigen die zich organiseren in een vereniging. In een broodfonds is het onderling vertrouwen dat men alleen een beroep op elkaar doet als dat echt nodig is, van groot belang. Dit komt terug in de groepsgrootte (niet meer dan 50 personen) maar ook in het feit dat men elkaar kent. In de vereniging worden afspraken gemaakt voor het individueel sparen op een eigen broodfondsrekening.

Bij ziekte krijgt u een gift van de andere leden waarmee u uw inkomen kunt aanvullen. De hoogte van de gift is afhankelijk van het bedrag dat u als maandelijkse inleg in het broodfonds stort. Wordt een andere zelfstandige ziek of arbeidsongeschikt dan moet u een maandelijkse gift doen. U kunt ook een combinatie maken van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) en een broodfonds waarbij de eerste opvang via het broodfonds loopt. Mocht uw arbeidsongeschiktheid langer duren dan kan de verzekering inkomensverlies dekken na een afgesproken periode (bijvoorbeeld 2 jaar).

Op www.broodfonds.nl leest u meer over broodfondsen en de mogelijkheden.

Op www.verzekerenvoorzelfstandigen.nl leest u meer over de verschillende arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.

6.5.2 Bbz-regeling bij ziekte

Zelfstandigen die geen maatregelen hebben getroffen voor inkomensverlies bij ziekte of arbeidsongeschiktheid krijgen in principe geen inkomen. Het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) kan in zo'n situatie een vangnet bieden in de vorm van een aanvullende uitkering op het inkomen. Het Bbz vult uw inkomen aan tot het minimumniveau. Het is heel goed mogelijk dat u daardoor een (veel) lager inkomen heeft dan u gewend bent. Er bestaan allerlei particuliere verzekeringen die uw inkomen kunnen aanvullen tot een hoger niveau. Komt de uitkering uit uw verzekering boven het minimumniveau, dan ontvangt u geen Bbz meer. U heeft recht op een uitkering als u voldoet aan de voorwaarden van het Bbz. Meer informatie over aanvullende inkomstenverzekeringen bij ziekte kunt u krijgen bij uw verzekeraar.

Lees meer over de voorwaarden om voor een (tijdelijke) [Bbz-uitkering](#) in aanmerking te komen.

6.6 Pensioen

Er zijn verschillende voorzieningen voor uw inkomen later. Een combinatie van deze voorzieningen is vaak nodig voor een financieel onbezorgde oude dag. Ook is het belangrijk al bij de start van uw onderneming zaken te regelen. Dit kan voorkomen dat u later langer door moet werken omdat uw pensioen (nog) niet goed geregeld is. Vanuit de overheid is er de AOW: een basisverze-

[De Pensioenschijf-van-vijf](#) van het Nibud geeft u inzicht in uw inkomsten en uitgaven als u met pensioen gaat.

kering voor iedereen die in Nederland woont of werk.

Als ondernemer kunt u ook gebruikmaken van de Fiscale Oudgedagsreserve (FOR), een fiscale regeling waarbij u een deel van de winst reserveert voor later. Verder kunt u bepaalde verzekeringen afsluiten voor een hoger inkomen na uw pensionering, of sparen of beleggen. Tot slot kunt u ook kijken naar de uitgavenkant van de begroting. Neem bijvoorbeeld uw eigen huis: als de hypotheek (grotendeels) is afgelost tegen de tijd dat u stopt met werken, heeft u lagere woonlasten en dus een ruimer inkomen.

6.6.1 De AOW: basisverzekering voor het pensioen

De basisverzekering voor uw pensioen is de Algemene Ouderdomswet (AOW). Iedereen die in Nederland woont of werkt, is hiervoor automatisch verzekerd. Ook als u geen inkomen heeft, bouwt u AOW op. Voor elk jaar dat u in de 50 jaar voorafgaand aan uw AOW-leeftijd in het buitenland heeft gewoond en daar ook heeft gewerkt, krijgt u na uw AOW-leeftijd 2% minder AOW. Om dit tekort tegen te gaan, kunt u zich vrijwillig verzekeren of de verloren jaren inkopen. Meer informatie kunt u krijgen bij de Sociale Verzekeringsbank ([SVB](#)).

Sinds 1 januari 2013 is de AOW-gerechtigde leeftijd niet meer voor iedereen 65 jaar. De leeftijd waarop de AOW-uitkering ingaat verschuift. De AOW-leeftijd gaat in stappen omhoog naar 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2021. Hierna wordt de AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting.

[Bereken hier uw verwachte AOW-leeftijd.](#)

Vanaf de dag waarop u de AOW-leeftijd bereikt, ontvangt u AOW. De hoogte van de AOW wordt afgeleid van het minimumloon. Een alleenstaande ontvangt maximaal 70% van het minimumloon; personen die getrouwd zijn of samenwonen ontvangen ieder 50% als zij de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. Kijk voor het berekenen van de exacte bedragen op www.svb.nl.

6.6.2 De FOR: een deel van de winst reserveren voor uw pensioenvoorziening

Als ib-ondernemer kunt u via de Fiscale Oudedagsreserve (FOR) een bepaald percentage van uw winst reserveren voor uw pensioenvoorziening. Het vormen van een FOR betekent niet dat er ook daadwerkelijk geld voor u opzij wordt gezet. De FOR is een uitstel van betaling van belasting. Dit levert u op korte termijn een belastingvoordeel op. De belasting over de oudedagsreserve wordt later alsnog aan u berekend. De FOR is dus geen vrijstelling in de zin van aftrekpost.

U kunt ook overwegen een lijfrente te kopen bij een verzekeraar. De stand van de FOR neemt af met de waarde van de lijfrente. Zodra de lijfrente gaat uitkering houdt de verzekeraar de verschuldigde inkomstenbelasting in. U moet dan later zelf nog over een eventueel resterende FOR-stand afrekenen. Het later te betalen inkomstenbelastingtarief is wellicht lager dan waar nu uw ondernemingswinst mee belast zou zijn geweest zonder de FOR.

Om gebruik te kunnen maken van de FOR moet u aan de volgende voorwaarden voldoen:

- u bent ondernemer voor inkomstenbelasting;
- u werkt minimaal 1225 uur per jaar in uw bedrijf;
- de winst uit uw onderneming is positief;
- u heeft aan het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd nog niet bereikt;
- u mag per jaar maximaal 9,8% van uw winst reserveren voor de FOR, met een maximum van € 8.946 (2017);
- uw totale oudedagsreserve mag niet meer zijn dan uw eigen vermogen in de onderneming.

Bij beëindiging van de onderneming wordt de oudedagsreserve opgeheven. De stand van de FOR wordt dan bij de winst opgeteld en belast. Dit geldt ook bij overlijden van de ondernemer. Als de partner van de ondernemer de onderneming voortzet, kan de voortzetter de oudedagsreserve overnemen en de belasting uitstellen. Of toepassing van de FOR gunstig is voor u, is moeilijk aan te geven. Een goed persoonlijk advies is van belang, een financieel adviseur kan u hierbij helpen.

Kijk voor meer informatie over de FOR op de site van de [Belastingdienst](http://Belastingdienst.nl).

6.6.3 Particuliere pensioenverzekering, sparen of beleggen

De AOW biedt een inkomen op het minimumniveau. Als u net begint met uw bedrijf, is het vrijwel onmogelijk om te bepalen welk bedrag u jaarlijks kunt toevoegen aan de FOR. Dat kan de hoogte van uw inkomen na uw pensionering erg onzeker maken. Maar aan de andere kant komt u niet meteen geld tekort als u na uw pensionering een lager inkomen heeft. Een tekort heeft u pas als u te weinig inkomen heeft om van rond te kunnen komen. Hoeveel geld daarvoor nodig is, hangt af van uw wensen. Wilt u veel gaan reizen na uw pensionering of blijft u thuis in uw eigen tuin? Gaat u vaker uit eten, wilt u een vakantiehuisje of gaat u juist kleiner wonen? Vaak veranderen ook de uitgaven als u stopt met werken. Als u een eigen huis heeft, is de kans groot dat de hypotheek is afgelost rond het moment dat u stopt met werken. Misschien ruilt u uw auto in voor een kleinere, omdat u minder vaak en minder ver hoeft te reizen.

Aan de hand van de volgende vragen kunt u nagaan of u eventueel een tekort heeft na uw pensionering:

- Hoeveel heeft u maandelijks nodig om rond te komen? Zet daarvoor al uw verwachte uitgaven op een rij, van vaste lasten tot gewenste vakantie- en vrijetijdsuitgaven. Zie [paragraaf 1.2](#) voor een overzicht van alle uitgavenposten.
- Hoeveel inkomsten levert de AOW op?
- Heeft uw partner inkomsten?
- Heeft u spaargeld dat u na uw pensionering kunt gebruiken?
- Is uw hypotheek afbetaald op het moment dat u met pensioen gaat?
- Neemt uw vermogen toe door een erfenis?

Er bestaan allerlei mogelijkheden om uw inkomen na uw pensionering aan te vullen. U kunt bijvoorbeeld een lijfrenteverzekering afsluiten, zoals een oudedagslijfrente of tijdelijke oudedagslijfrente. U betaalt dan jaarlijks een bedrag aan een verzekeringsmaatschappij. Op een moment dat u vooraf kiest, wordt het bedrag omgezet in een lijfrente. Elke maand ontvangt u een vast deel van het bedrag dat u gespaard heeft. Voor lijfrentes gelden allerlei speciale fiscale regels.

Een tweede mogelijkheid is een pensioenspaarrekening afsluiten. Dit is een speciale, geblokkeerde spaarrekening. Heeft u een pensioen tekort, dan kunt u jaarlijks geld storten op deze rekening. U betaalt over dit spaartegoed geen vermogensbelasting in box 3. Vanaf uw pensionering laat u jaarlijks een bedrag van deze spaarrekening uitkeren. De uitkering van het totale spaartegoed moet minimaal over 20 jaar verdeeld worden. De fiscale voorwaarden en voordelen zijn vergelijkbaar met die van lijfrenteverzekeringen. Op www.nibud.nl leest u meer over [banksparen](#). Tot slot kunt u zelf sparen of beleggen. Een financieel adviseur kan u helpen bij het maken van de juiste keuze

7 Financiële problemen voorkomen

Risico's tijdig signaleren

Van het aantal startende ondernemers is zo'n 40% binnen 5 jaar ook weer gestopt. Het besluit om te stoppen blijkt bovendien vaak gepaard te gaan met financiële problemen. Het is zinvol om u goed voor te bereiden en daarmee het risico op financiële problemen te beperken. We geven u 3 tips mee.

Tip 1: Plannen en vooruitkijken

In eerdere hoofdstukken is er al op gewezen dat u vooraf een goede begroting moet opstellen, zowel voor privé- als voor zakelijke posten. Wat heeft u maandelijks nodig om uw uitgaven te dekken? In uw ondernemingsplan heeft u (als het goed is) ook stilgestaan bij de eerste maanden waarin u start. Verwacht u dat de omzet langzaam of snel zal stijgen? Kunt u in die maanden van de inkomsten uw lopende verplichtingen voldoen? Zo niet, heeft u dan een financiële buffer om te lage inkomsten te compenseren? Ook is het zinvol om vooraf te onderzoeken welke mogelijkheden u heeft om uw uitgaven snel te verlagen wanneer de omzet langere tijd beneden de verwachting blijft. [Bekijk het webinar Sturen op cijfers, grip op uw financiën.](#)

Tip 2: Reserveer wanneer het kan

Het is belangrijk om vooraf goed in te calculeren wat u moet reserveren, met name voor toekomstige belasting aanslagen. Gebruik hiervoor bij voorkeur een aparte spaarrekening die u niet hoeft aan te spreken voor andere uitgaven. Een goede boekhouder of accountant is hierbij onmisbaar. Zorg dat u ook hiervan de kosten kunt betalen zodat de werkzaamheden volgens planning uitgevoerd worden en er geen achterstanden ontstaan in belastingaangiften.

Tip 3: Laat u adviseren

Een boekhouder of accountant kan ook een waardevolle adviseur zijn. Het is bijvoorbeeld zinvol om goed door te spreken wanneer u de eerste belastingaanslagen kunt verwachten. Ten slotte is het belangrijk om de overeenkomsten die u gaat ondertekenen (voor zakelijke huur, financiering, leveranciers) eerst grondig door te nemen. Bespreek het zo nodig met iemand die u vertrouwt en die kennis van zaken heeft. Weet waar u aan vast zit nadat u hebt getekend. Wat zijn de gevolgen wanneer uw onderneming niet draait zoals u had verwacht, heeft u dan de mogelijkheid om overeenkomsten tussentijds op te zeggen?

Misschien geen zaken waar u bij de voorbereiding van uw onderneming graag bij stil wilt staan. Maar denk als ondernemer eens drie stappen vooruit en durft eens stil te staan bij een worstcase-scenario.

7.1 Financiële problemen

Mocht u onverhoopt toch in financiële problemen komen, zoek dan zo snel mogelijk deskundig advies. U kunt hiervoor contact opnemen met de schuldhulpverlening in uw gemeente. De schuldhulpverlener zal met u bespreken of (en onder welke voorwaarden) een oplossing voor de financiële problemen mogelijk is wanneer u de onderneming voort wilt zetten. Helaas krijgt u in sommige gemeenten pas hulp om uw schulden aan te pakken wanneer u uw onderneming heeft beëindigd. In die situatie kunt u zich rechtstreeks wenden tot een gespecialiseerde organisatie en bespreken onder welke voorwaarden zij u kunnen helpen. Omdat er ook onbetrouwbare organisaties bestaan die u ten slotte nog verder in de problemen zullen helpen, is het belangrijk om te informeren of de organisatie lid is van de [NWK](#) (de Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) of ten minste de gedragscode van deze vereniging navolgt.

Wanneer het waarschijnlijk is dat u met de voortzetting van de onderneming meer in kunt zetten voor aflossing van uw schulden dan wanneer u stopt, zal deze optie als eerste worden onderzocht.

7.2 Aansprakelijkheid

Voorkom, voor zover mogelijk, dat zakelijke financiële problemen gevolgen hebben voor uw privéfinanciën en die van uw partner. Stel dat het mis gaat met uw bedrijf, houdt u of uw partner daar dan schulden aan over?

7.2.1 Huwelijkse- of partnerschapsvoorwaarden

Problemen voorkomt u voor een deel door zakelijke en privébezittingen en -schulden strikt te scheiden. Dit kunt u uiteraard het beste regelen vóór u een onderneming start. Als u trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat, laat dan huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden opmaken bij de notaris. Daarin kunt u regelen dat privébezittingen of -schulden (gedeeltelijk) op naam van uw partner staan. U bent dan als ondernemer verantwoordelijk voor de zakelijke bezittingen en schulden. Een notaris kan u adviseren welke voorwaarden voor u het meest gunstig zijn. Overigens is het mogelijk om huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden op te laten maken als u al getrouwd bent. Hier zijn wel kosten aan verbonden.

Er is een wijziging in het huwelijksvermogensrecht op komst. De algemene regel wordt dat het vermogen en de schulden van voor het huwelijk privévermogen blijft van de individuele echtgenoot. Dat wat in de huwelijkse periode wordt opgebouwd wordt gemeenschappelijk. Deze wijzigingen gelden alleen voor huwelijken die worden afgesloten nadat de nieuwe wetgeving is ingegaan, waarschijnlijk op 1 januari 2018.

7.2.2 Verrekenbeding

In voorwaarden wordt vaak een verrekenbeding opgenomen. Aan het eind van een afgesproken periode verrekent u wat u hebt verdient alsof het toch van u samen is. Bijvoorbeeld na een jaar. Of helemaal aan het einde van de relatie, bij scheiding of overlijden.

Heeft u periodieke verrekening afgesproken? Pas die verrekening dan ook daadwerkelijk toe. Bij achterwege laten van de verrekening hebben huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden geen effect.

Huwelijksevoorwaarden werken uitsluitend als de voorwaarden nauwkeurig worden nageleefd.

Wanneer u een verrekenbeding opneemt in de voorwaarden is het noodzakelijk dat dit periodiek wordt bijgehouden. Laat u dit na, dan verliezen de voorwaarden hun effect. Heeft u een vof met uw partner, dan hebben huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden geen effect. U bent immers beiden volledig (hoofdelijk) aansprakelijk voor de schulden van de vof.

7.2.3 Samenwonen

Als u samenwoont dan kunnen uw (zakelijke) schuldeisers geen beslag laten leggen op bezittingen van uw partner. Dit geldt niet voor gezamenlijke bezittingen, zoals de inboedel. Het is daarom belangrijk om enkele zaken vast te leggen als u samenwoont en een bedrijf gaat beginnen. Door middel van een onderhandse akte kunt u registreren dat bepaalde goederen op naam van uw partner staan. Hierdoor kunnen uw (zakelijke) schuldeisers er

geen beslag op leggen. U kunt een onderhandse akte registreren via een notaris of op een andere manier vastleggen om te voorkomen dat er later aan de inhoud wordt getwijfeld. Ook is het verstandig om aankoopbewijzen te bewaren zodat u kunt aantonen door wie de goederen zijn gekocht (en betaald).

7.2.4 Mee tekenen voor verplichtingen

Uiteraard vervalt de bescherming van huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden en de onderhandse akte zodra uw partner mede aansprakelijk is voor een bepaalde vordering. Dit is het geval wanneer hij of zij de overeenkomst mede heeft ondertekend. Als u geld leent voor uw bedrijf, stellen veel banken dit als voorwaarde. Denk dus goed na voordat u uw partner een contract laat ondertekenen. Ook bij de keuze voor de rechtsvorm van uw onderneming moet u goed bedenken wat de gevolgen kunnen zijn. Dit geldt met name voor een vof. Heeft u bijvoorbeeld goed vastgelegd welke uitgaven de afzonderlijke vennoten kunnen doen? Wat zijn de gevolgen voor aansprakelijkheid wanneer u of een andere vennoot tussentijds uittreedt?

Er komt bij de start van uw onderneming waarschijnlijk al heel veel kijken, maar ook deze aspecten kunt u beter grondig onderzoeken. Zorg dat u door een deskundig persoon wordt voorgelicht wanneer u zelf weinig kennis heeft van deze aspecten.

7.3 Scheiden doet lijden

Een echtscheiding kan ook gevolgen hebben voor uw onderneming. De waarde van het bedrijf valt in ieder geval onder het te verdelen vermogen als u bij het aangaan van het huwelijk of geregistreerd partnerschap geen huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden heeft laten opmaken. U bent dan in algehele gemeenschap van goederen verbonden. Alle bezittingen en alle schulden zijn gemeenschappelijk bezit en moet u bij een scheiding met uw partner verdelen.

Persoonlijk ontvangen schenkingen en erfenissen kunnen uitgezonderd zijn.

Heeft u het verrekenbeding uit uw huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden niet toegepast? Dan wordt bij een scheiding al het aanwezige vermogen verdeeld, gelijk aan de algehele gemeenschap van goederen. Hieronder valt dan ook de waarde van de onderneming en een eventuele eigen woning.

7.4 Starten met bestaande financiële problemen

Zijn er al financiële problemen vóór de start van uw onderneming? Ga goed na of de onderneming een oplossing kan bieden voor deze problemen. Wanneer u betalingsregelingen hebt afgesproken, moet u vooraf onderzoeken of u direct vanaf de start voldoende inkomsten verwerft om deze stipt na te komen. Zo niet, dan groeit het risico dat de crediteuren incassoprocedures starten. Dit maakt de voortzetting van uw onderneming heel moeilijk.

Door bijkomende kosten stijgen de oorspronkelijke schulden en ten slotte kan beslag gelegd worden op uw geld en goederen. Ook hierbij is het raadzaam om vooraf advies in te winnen bij een deskundig persoon.

7.5 Kredietinformatiebureaus

Kredietinformatiebureaus verzamelen data over het betaalgedrag van particulieren en ondernemers. Op basis van de verzamelde data wordt een advies gegeven over de kredietwaardigheid van een persoon of onderneming. De financiering van uw onderneming wordt in het algemeen een stuk moeilijker wanneer u nog financiële problemen uit het verleden hebt.

7.5.1 Kredietregistratie van personen

De stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) in Tiel heeft van zo'n 8,5 miljoen Nederlanders financiële informatie geregistreerd. Kredietverstrekkers moeten elke lening aanmelden bij Bureau Krediet Registratie (BKR). Dat is een wettelijke plicht. Dat hoeft niet nadelig te zijn en kan zelfs positief werken op het verkrijgen van financiering voor uw bedrijf. Van de 8,5 miljoen Nederlanders staat ca. 91% als goede betaler geregistreerd. Ca. 9% staat met een betalingsachterstand geregistreerd. Betaalt u altijd op tijd, dan blijft uw registratie positief. Uitsluitend registraties, waarop een achterstand is ontstaan, worden negatief geregistreerd. Een negatieve registratie bij het BKR (Bureau Kredietregistratie) heeft tot gevolg dat de gevestigde kredietverstrekkers u waarschijnlijk niet meer willen financieren.

U kunt aan de hand van uw eigen registratie beoordelen of deze voor u een belemmering kan vormen. Wanneer u het niet eens bent met [uw registratie](#) vindt u op deze website ook uitleg hoe u de registratie aan kunt laten passen.

Per 1 februari 2017 is het moeilijker geworden voor kredietverleners om registraties op verzoek van consumenten te schrappen. Onterechte registraties worden alleen nog na een grote hoeveelheid documentatie en expliciet akkoord van het BKR aangepast. Een andere optie is aanpassing via de rechter of de BKR-geschillencommissie, die tegen betaling klachten behandelt.

Het BKR registreert sinds 1 december 2016 alle kredieten van meer dan € 250,- die u langer dan 1 maand gebruikt. Dit geldt voor alle overeenkomsten, conform de Wet financieel toezicht (Wft). Hieronder vallen bijvoorbeeld ook winkelpassen, creditcards, doorlopende kredieten en de mogelijkheid om rood te staan op een betaalrekening. Ook een zakelijk krediet, hypotheek, lease en een schuldenregeling worden geregistreerd.

Sinds 1 mei 2017 worden ook leningen voor telefoontoestellen met een waarde van meer dan € 250,- die u, als onderdeel van een abonnement, op afbetaling koopt geregistreerd.

Afhankelijk van het soort lening of krediet kan de periode, waarna een negatieve registratie plaatsvindt, anders zijn. U krijgt dus tijd om een betalingsprobleem op te lossen voordat een negatieve registratie plaatsvindt.

Wie kan het zien

Alleen uzelf, een bewindvoerder en bij het BKR aangesloten organisaties kunnen uw gegevens inzien. Aangesloten organisaties zijn kredietverstrekkers zoals onder meer banken, leasemaatschappijen en hypotheekverstrekkers, maar bijvoorbeeld ook gemeenten.

5 tips

1. Vraag zelf uw eigen registratie op, voordat u een financiering aanvraagt. Dan heeft u zelf inzicht in de actuele stand van zaken.
2. Mocht iets niet kloppen in de registratie, neem dan contact op met uw kredietverstrekker. Een kredietverstrekker geeft de informatie door aan het BKR in Tiel.
3. Voorkomen van een negatieve registratie kan door op tijd te betalen. Als u niet op tijd betaalt, krijgt u herinneringen en aanmaningen van uw kredietverstrekker. Als u dan betaalt, gaat het nog goed en voorkomt u een negatieve registratie. Voordat de kredietverstrekker een achterstandsmelding bij het BKR doet, waarschuwt hij door middel van een vooraankondiging.
4. Mochten er negatieve coderingen vermeld staan, dan kunt u beter vanuit uzelf richting financier daarover communiceren en een uitleg geven over de achtergrond, dan dat uw financier erachter komt en u het niet hebt genoemd.

5. Houd er rekening mee dat een negatieve registratie tot vijf jaar terug zichtbaar blijft.

Zie voor meer info [BKR - Een financieel gezonde wereld](#).

7.5.2 Kredietregistratie van bedrijven

Bekende commerciële kredietinformatiebureaus zijn bijvoorbeeld Dun & Bradstreet en Graydon. Zij verzamelen en combineren beschikbare data over bedrijven en de achterliggende ondernemer. Denk hierbij aan handelsregisterinformatie, jaarrekeningen, rechtbankpublicaties over faillissementen, schuldsaneringen en surséances, opvallend verhuisgedrag en opgedane betaalervaring door leveranciers en incassobureaus.

Op basis van de verkregen informatie wordt een score berekend, de zogenaamde rating. Op basis van een kredietrapport beslist de aanvrager van het rapport zelf of hij het onderzochte bedrijf voldoende kredietwaardig vindt om zaken mee te doen.

Als ondernemer kunt u zelf voor een deel de rating beïnvloeden. Natuurlijk door uw betaalgedrag te verbeteren, maar ook door financiële stukken (voorzien van accountantsverklaring) over uw bedrijf aan te leveren. Kredietinformatiebureaus vragen u daar soms ook om. U hoeft natuurlijk niet mee te werken, maar weet dat dat gevolgen kan hebben voor uw rating. Aan het opvragen van kredietrapporten zijn kosten verbonden. Soms krijgt u een eerste rapport gratis. Dat zou u kunnen gebruiken om zo informatie over uw eigen bedrijf of belangrijke klant te kunnen ontvangen.

